БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-йил чиқиши

№ 67 (2358).

5 АПРЕЛЬ ЖУМА 1963 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ VII ПЛЕНУМИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Президиуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг навбатдаги VII пленумини шу йил май ойининг иккинчи ярмида чақиришга қарор қилди.

Пленум муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилади:

1. Республика партия ташкилотларида раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш тўғрисида.

2. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига мувофиқ капитал қурилишга раҳбарликни яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ХИТОЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА МАКТУБИ

Қадрли ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети коммунистик ҳаракат сафларининг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар тўғрисидаги таклифларимиз Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан ижобий кутиб олинганлигини мамнуният билан қайд қилади. Биз КПСС билан Хитой Компартияси вакилларининг учрашувини ўтказишга сизларнинг рози бўлганлигингизни табриклаймиз. Бундай учрашув қардош партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларда қулай вазият вужудга келтириш, кейинги вақтларда халқаро коммунистик ҳаракатда вужудга келган келишмовчиликларни бартараф этишда муҳим роль ўйнаши керак. Биз ана шундай учрашув натижасида мавжуд қийинчиликларни бартараф этиш учун бир қанча конструктив тадбирларни амалга оширишга эришилади, деб умид қилишни истар эдик.

Хитой Компартиясининг Марказий Комитети ўз мактубида ўртоқ Н. С. Хрушчевни у Камбоджага сафар қилган вақтида йўл-йўлакай Пекинга келишга таклиф қилади. КПСС Марказий Комитети ва ўртоқ Н. С. Хрушчев бу таклиф учун ташаккур билдирадилар. Ўртоқ Н. С. Хрушчев зўр мамнуният билан Хитой Халқ Республикасига борган бўлур, вазифаларимизни умуман тушуниб олишга эришиш ва партияларимиз ўртасидаги жипсликни мустаҳкамлаш мақсадида халқаро аҳвол ва коммунистик ҳаракатнинг етилган масалалари юзасидан фикр олишиш учун Хитой Компартиясининг раҳбарлари билан учрашган бўлур эди. Сизлар ўз мактубингизда ўртоқ Н. С. Хрушчев Камбоджага боради, дебсиз. Бироқ ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Камбоджага сафар қилиши режалаштирилган эмас. Маълумки, раҳбар органларимизнинг шу йил 12 февралдаёқ қабул қилинган қарорига биноан, Камбоджага СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев боради. Бу ҳақда Камбоджа ҳукумати хабардор қилинган ва матбуотда ҳам эълон қилингандир. Хитой Халқ Республикасига уч марта борган ўртоқ Н. С. Хрушчев сизларнинг лутфан таклифингиздан фойдаланиб, келажакда Хитойга бориш ва хитойлик ўртоқлар билан учрашишни ҳали ҳам умид қилмоқда.

Биз шу нарсани эслаб ўтамизки, ўртоқ Мао Цзэ-дун 1957 йилда Москвага келган пайтида, мен СССРда ҳаммаси бўлиб икки марта бўлдим ва фақат Москва билан Ленинградни гина кўрдим, деган эди. Ўртоқ Мао Цзэ-дун мамлакатимиз билан яхшироқ танишмоқ учун Совет Иттифоқига яна келиш хоҳишини билдирган эди. Ўртоқ Мао Цзэ-дун ўша вақтда мамлакатимизнинг Узоқ Шарқ чегараларидан ғарбий чегараларигача ва шимолий чегараларидан жанубий чегараларигача кезиб чиқишни истар эдим, деган эди. Биз ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг бу хоҳишини табриклаган эдик.

1960 йил 12 майда КПСС Марказий Комитети ўртоқ Мао Цзэ-дунга мактуб юбориб, дам олиш ва совет халқининг турмуши билан танишиш учун СССРга келишга таклиф қилган эди. Афсуски, ўртоқ Мао Цзэ-дун ўша вақтда бизнинг таклифимиздан фойдалана олмаган эди. КПСС Марказий Комитети ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг визитини табриклаган бўлур эди. Бундай визит учун бошланаётган баҳор ёки ёз фасли — мамлакатимизда йилнинг энг яхши фасллари, энг яхши вақт бўлган бўлур эди. Биз ўртоқ Мао Цзэ-дунни қардош партия ва қардош хитой халқининг вакили сифатида муносиб кутиб олишга ҳамма вақт ҳам тайёрмиз. Мамлакатимиз бўйлаб бу сафарда ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг албатта бир ўзи бўлмай, у билан партиямизнинг раҳбар ўртоқлари бирга бўлишар ва турли масалалар юзасидан фикр алмашиш учун яхши имконият туғилган бўлур эди. Ўртоқ Мао Цзэ-дун совет халқи қандай ишлаётганлигини, совет халқи коммунизм қурилишида, партиямиз Программасини амалга оширишда қандай муваффақиятларга эришганлигини кўрган бўлур эди.

Агар ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг ҳозирги пайтда Москвага келиши мумкин бўлмаса, биз КПСС ва Хитой Компартияси вакилларининг Москвада юксак даражадаги учрашуви тўғрисидаги сизларнинг мулоҳазаларингизни қабул қилишга тайёрмиз. Бизнинг фикримизча, агар сизларга бу муддат мақбул бўлса, ана шундай учрашувни 1963 йилнинг тахминан 15 майида ўтказиш мумкин бўлар эди.

Бизларни шу нарса қувонтирадики, хитойлик ўртоқлар ҳам бизлар сингари Хитой Компартияси ва КПСС вакилларининг бўлажак учрашувини «барча мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг Кенгашини чақиришга тайёргарлик соҳасидаги зарур қадамлардан» бири деб қарамоқдалар. Ҳақиқатан ҳам бундай учрашув тенг ҳуқуқлилик принципини бузмаган ва бошқа қардош партиялар манфаатларига путур етказмаган ҳолда Кенгашга яхшироқ тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга ёрдам бериши керак. Бундай учрашувсиз, шунингдек матбуотдаги очиқ мунозарани тўхтатмасдан, ўз партиясида бошқа қардош партияларни танқид қилишни тўхтатмасдан туриб Кенгашга тайёргарлик кўриш ва асосий мақсадга — халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш мақсадига эришиш қийинлашган бўлур эди. Худди шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети вьетнамлик, индонезиялик, инглиз, швед ўртоқларнинг ва бошқа ўртоқларнинг барча мамлакатлар қардош партияларининг Кенгашини чақириш тўғрисида 1962 йилнинг бошларида киритган таклифларини маъқуллаб, шу билан бирга жаҳон коммунистик форумининг иши учун қулай вазият вужудга келтирадиган тадбирларни амалга ошириш зарурлигини таъкидлаган эди.

КПСС Марказий Комитети 1962 йил 22 февралдаги мактубидаёқ «ўзимиз ҳар хил йўсинда тушуниб келаётган масалалар устидаги кераксиз баҳсларни тўхтатишга, келишмовчиликларимизни бартараф қилиш бир ёқда турсин, аксинча фақат чуқурлаштириб юбора оладиган гапларни ошкора гапира беришдан воз кечишга» даъват этган эди. Биз 1962 йил 31 майда Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетига юборган мактубимизда бундай деб ёзган эдик: «Бизнинг партиямиз жаҳон коммунистик ҳаракатининг туб проблемаларини коллектив равишда муҳокама қилишни ҳамиша ёқлаб келганлиги ва ҳозир ҳам ёқлаётганлиги сизларга яхши маълумдир. КПСС Марказий Комитети 1957 ва 1960 йилларда қардош партияларнинг Кенгашларини ўтказиш ташаббускори бўлди. Ана шу ҳар иккала Кенгашнинг ўтказилишини халқаро вазиятдаги жиддий ўзгаришлар ҳамда коммунистик ҳаракатнинг тегишли тактикасини ишлаб чиқиш зарурати тақозо этди. Биз барча қардош партияларнинг Кенгашини чақириш ҳақидаги таклифни бу гал ҳам батамом қувватлаймиз».

Қардош партиялар ана шундай Кенгашга тайёргарлик кўриш тариқасида халқаро ҳаётдаги янги ҳодисаларни, ҳаракатимизнинг коллектив қарорларини амалга ошириш йўлидаги ўз фаолиятларини чуқур ва ҳар тарафлама анализ қилиб кўриш имкониятига эга бўлишларини биз фойдали деб ҳисоблаймиз. КПСС Марказий Комитети Кенгаш юз берган келишмовчиликларни чуқурлаштириб юбормасин, балки бу келишмовчиликларни бартараф қилишга энг кўп даражада ёрдам берсин, деб қайғирдики, бу нарса ҳамма коммунистларга батамом тушунарли эди.

Сўнгги вақтларда кўпгина қардош партиялар раҳбар арбобларининг нутқларида Кенгашни ўтказгунга қадар бир қанча тадбирларни амалга ошириш зарур, бунинг натижасида коммунистик ҳаракатда нормал вазият вужудга келтириладиган, фикрлар кураши эса партиявий ўртоқларча мунозаранинг йўл қўйиб бўладиган доирасига солиб юбориладиган бўлсин, деб ҳаққоний тарзда худди ана шундай фикр баён қилинди. Эндиликда, мактубингиздан маълум бўлишича, сизлар ҳам бу фикрга қўшиляпсиз ва навбатдаги Кенгашга ҳозирлик кўриш ишида маълум силжишга эришилди, деб ҳисоблай берса бўлади.

Ўз-ўзидан маълумки, иккала партиямиз барча қардош партияларга тааллуқли масалаларни муҳокама қилган вақтда, бу муҳокама фақат дастлабки характерга эга бўлиши мумкин. 1957 ва 1960 йиллардаги Кенгашлар шуни кўрсатдики, халқаро коммунистик ҳаракатнинг йўлини ишлаб чиқишда барча қардош партиялар коллектив иштирок қилган ва халқаро коммунистик ҳаракат ҳамма отрядларининг ҳар тарафлама орттирган тажрибаси лозим даражада ҳисобга олинган тақдирдагина, бу йўл муваффақият билан ишлаб чиқилиши мумкин.

КПСС ва Хитой Коммунистик партияси вакилларининг учрашувида муҳокама қилиниши мумкин бўлган масалалар доираси хусусидаги мулоҳазаларингиз билан диққат-эътибор бериб танишиб чиқдик. Бу — муҳим масалалар бўлиб, биз уларни муҳокама қилишга тайёрмиз.

Ўз навбатида мана шу мактубимизда биз ҳам ўз фикримизга кўра, қардош партияларнинг, умумий ишимиз учун улар олиб бораётган курашнинг диққат марказида турган баъзи бир принципиал масалаларга тўхталиб ўтмоқчимиз. Гап ана шу масалалар хусусидаги қарашларимизни тугал баён қилиб беришимиз устида бораётгани йўқ, албатта. Биз жаҳон майдонида ўз сиёсатимизни ўтказиш вақтида, қардош партиялар билан бўлган ўзаро муносабатларимизда ўзимиз амал қилаётган принципиал муҳим нарсанигина кўрсатиб ўтмоқчимиз, холос.

Биз ишонамизки, қарашларимизни ана шу зайлда баён қилиш икки томоннинг учрашувида фикрлар олишишни талаб қилувчи масалалар доирасини белгилаб олишга кўмаклашади ва мавжуд келишмовчиликларни бартараф қилишга ёрдам беради. Шундай қилаётганимизга сабаб — бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг ғоявий платформасини, унинг Декларация ва Баёнотда ўз ифодасини топган умумий йўлини қаттиқ туриб, изчиллик билан ҳимоя қилиш йўлидаги қатъиятимизни яна бир карра таъкидлаб ўтмоқчимиз.

Баёнот қабул қилингандан буён ўтган давр ичида ҳаёт Баёнотнинг асосий қоидаларини шубҳа остида қолдириш бир ёқда турсин, балки аксинча, ҳозирги замон тажрибасини умумлаштириш ва марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантириш негизида жаҳон коммунистик ҳаракатининг биргаликда ишлаб чиқилган йўли тўғри эканлигини батамом тасдиқлади.

КПСС шу фикрга асосланадики, асосий мазмуни Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошлаб берган капитализмдан социализмга ўтиш даври бўлган бизнинг давримиз — бир-бирига қарама-қарши икки ижтимоий системанинг кураш давридир, социалистик революциялар ва миллий озодлик революциялари давридир, империализмнинг емирилиш, мустамлакачилик системасининг тугатилиш давридир, тобора кўплаб халқларнинг социализм йўлига ўтиш, социализм ва коммунизмнинг жаҳон миқёсида тантана қилиш давридир.

Жаҳонда юз берган вазият, халқаро майдонда синфий кучларнинг жойланишида содир бўлган ва ҳаракатимиз учун янги имкониятлар очиб берган ўзгаришлар жаҳон коммунистик ҳаракатининг унинг ҳозирги босқичдаги туб вазифаларига мос бўлиб тушадиган бош йўлини ишлаб чиқишни талаб қилди.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Европадаги бир қанча мамлакатлар социализм йўлига ўтиб олди. Хитойда ва Осиёдаги бошқа мамлакатларда социалистик революция ғалаба қилди, жаҳон социалистик системаси ташкил топди. Халқ демократияси мамлакатларида янги тузум қаддини ростлаб, ана шу мамлакатларнинг социализм йўлида иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан тез суръатлар билан ривожлана боришини таъминлай олди. Социалистик ҳамдўстлик сиёсий ва ҳарбий жиҳатдан маҳкам жипслашди. Совет Иттифоқининг ва бошқа қардош мамлакатларнинг эришган муваффақиятлари туфайли жаҳондаги кучлар нисбати социализм фойдасига, империализм зарарига жиддий равишда ўзгарди. АҚШнинг атом-водород қуролига монополияси тугатилганлиги ва Совет Иттифоқи қудратли ҳарбий потенциални яратиб олганлиги бунда муҳим роль ўйнади.

Жаҳон социалистик системасининг ташкил топганлиги — халқаро ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг тарихий ғалабасидир. Бу система инсониятнинг янги жамият тўғрисидаги орзуларини амалда мужассамлаштирмоқда. Социализм мамлакатларида ишлаб чиқаришнинг ўсаётганлиги, фан ва техника қўлга киритаётган жуда катта муваффақиятлар социалистик ҳамдўстликнинг шундай иқтисодий ва мудофаа қудратини вужудга келтиришга имкон бердики, унинг бу қудрати социализм ғалабаларини мустаҳкам ҳимоя қилибгина қолмай, шу билан бирга бутун ер юзидаги халқлар учун тинчлик ва хавфсизликнинг қудратли таянчи бўлиб хизмат қилмоқда.

Кучлар нисбатидаги туб ўзгариш капитализмнинг умумий кризиси янада чуқурлашиб, унинг ҳамма зиддиятлари кескинлашиб кетганлиги билан ҳам боғлангандир. Иккинчи жаҳон уруши тугагандан кейин империалистик лагерь ичидаги кучларнинг жойланиши ўзгарди. Империализмнинг иқтисодий маркази кетидан унинг сиёсий ва ҳарбий марказлари ҳам Европадан Америка Қўшма Штатларига кўчди. АҚШнинг монополистик буржуазияси халқаро реакциянинг асосий таянчи бўлиб қолди. У ўз зиммасига капитализмнинг халоскори бўлиш ролини олди. Эндиликда Америка империализми халқаро жандарм вазифасини бажармоқда. Америка империализми ҳарбий блоклар сиёсатидан фойдаланиб, бошқа капиталистик давлатларни ўз ҳукмронлигига бўйсундириб олишга ҳаракат қилмоқда. Бу эса Франция, Ғарбий Германия, Япония ва бошқа йирик капиталистик давлатларнинг Америка Қўшма Штатларига қарши ҳаракат қилишига сабаб бўлмоқда. Жаҳон урушида зарар кўрган капиталистик мамлакатлар экономикасининг тикланганлиги ва бу мамлакатлар АҚШга нисбатан тезроқ суръатлар билан ривожланиб бораётганлиги Европадаги бир қанча мамлакатларнинг Америка хўжайинлигидан қутулиб чиқиш йўлидаги интилишини кучайтириб юбормоқда. Буларнинг ҳаммаси империалистик рақобатнинг мавжуд тугунлари ва конфликтларини чуқурлаштиришга ҳамда янги тугунлар ва конфликтларнинг пайдо бўлишига олиб бормоқда, бу эса умуман олганда капитализм системасини заифлаштирмоқда.

Империализмнинг халққа душманлик ва йиртқичлик моҳияти ўзгаргани йўқ, лекин жаҳон социалистик системаси вужудга келиши билан, жаҳон социалистик системасининг иқтисодий ва ҳарбий куч-қудрати ўсиши билан империализмнинг тарихий процессни боришига таъсир кўрсатиш имкониятлари сезиларли равишда камаймоқда, шу билан бирга эса унинг социалистик мамлакатларга, жаҳон революцион ва миллий озодлик ҳаракатига қарши кураш формалари ва методлари ўзгармоқда. Империалистлар социализм ва миллий озодлик ҳаракатининг кучлари жуда тез ўсаётганлигидан саросимага тушиб қолди. улар ўз кучларини бирлаштириб, ўз эксплуататорлик мақсадлари учун курашни давом эттириш учун жон-жаҳди билан зўр бериб ҳаракат қилмоқда

(Давоми иккинчи бетда)

БИР ҚАП ЧИГИТ ЭКСАНГ, БИР БОТМОН ПАХТА ОЛАСАН!

ЧИГИТ ЭКИЛМОҚДА

ТУЯТЕПА. Урта Чирчиқ районида энг йирик хўжалик ҳисобланган «Ленин йўли» колхозининг азамат деҳқонлари тупроққа уруғ қадай бошладилар. Улар бу йилги чигит экиш кампаниясини ғоят пухта тайёргарлик билан кутиб олдилар. 2.200 гектар ернинг ҳаммаси сифатли бороналанди. СУЗ лар ёрдамида ҳар гектар ерга экишдан олдин 450—500 килограммдан суперфосфат солинди. 500 гектардан кўпроқ майдон бегона ўт илдизларидан тозаланди. Ҳозир 21 бригаданинг ҳаммасида ҳам чигит экиш қизғин бораяпти. Биринчи кундаёқ мавжуд 31 та сеялканинг барчаси унумли ишлади ва 180 гектар ерга чигит экилди.

Хўжалик деҳқонлари ҳамда механизаторларининг диққат — эътибори барча майдонга уруғни 12 иш кунида юқори агротехника қоидаларига амал қилган ҳолда экиб олишга қаратилган.

ТОШКЕНТ САНОАТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

МЕҲНАТГА ЯРАША ҲАҚ

Яқинда Тошкент саноат обкоми область саноат корхоналарининг меҳнат ва иш ҳақи бўлимлари бошлиқларининг семинарини ўтказди.

ГКТБ сектор бошлиғи Н. Звонарева «Саноат корхоналарида меҳнатни техник жиҳатдан нормалаш ва ташкил қилиш», иқтисод фанлари кандидати, Тошкент политехника институти конкрет экономика кафедрасининг мудири ўртоқ А. Фокина «Меҳнат унумдорлигини ошириш резервлари ва уларни ҳисоблаш методикаси» ҳақида ўқиган лекцияларини 100 дан ортиқ киши диққат билан тинглади. Шунингдек семинарда «Коммунистик меҳнат учун мусобақа ва унинг меҳнат унумдорлигини оширишдаги роли» ҳақида Ўрта Осиё Халқ хўжалик кенгаши меҳнат ва иш ҳақи бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Раҳмонов доклад қилди.

Семинарда Тошкент саноат обкомининг биринчи секретари ўртоқ П. В. Каймаков нутқ сўзлади.

ТАСС АХБОРОТИ

„Ой-4“ станциясининг ҳаракати тўғрисида

Ўтган сутка ичида «Ой-4» автоматик станцияси Ердан 216 минг километр йироқлашди. Станция билан 183,6 мегагерц частотада муттасил радио алоқаси боғлаб турилибди. «Ой-4» станцияси ҳаракат траекториясининг параметрларини аниқлаш мақсадида бир неча марта траекторияни ўлчаш сеанслари ўтказилди. Станция бортидан олинган телеметрик информация ҳамма аппаратларнинг нормал ишлаётганлигини кўрсатади. Станция ичидаги босим ва температура белгиланган доирада бўлмоқда.

2 апрелдан 3 апрелга ўтар кечаси юлдузли осмон фонида объект суратга олинди. Қрим обсерваторияси фотографиясида объектнинг 14,5 юлдуз катталиги чамасидаги ёрқинликка эга бўлган юлдуз шаклидаги тасвирини олди.

3 апрель Москва вақти билан соат 18 да станция қуйидаги астрономик координатларга эга эди: тик кўтарилиши — 10 соат 44 минут, оғиши — 17 градус 40 минут.

«Ой-4» автоматик станциясининг парвозини кузатишлар давом этмоқда. Бу кузатишларнинг натижалари тўғрисида 4 апрелда хабар берилади.

Шу кеча-кундузда қайси бир колхоз ва совхозга борманг, қизғин меҳнатнинг, шод-хуррамликнинг гувоҳи бўласиз. Кишиларнинг ғайрат ва ташаббуси кўзга яққол ташланиб туради.

Ахир, партия ва ҳукуматимиз пахтанинг харид нархини ошириб деҳқонга катта саҳоват кўрсатди. Ҳар бир пахтакор ана шу улкан ғамхўрликка амалий иш билан жавоб беришга бел боғлаган.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Карл Маркс номли колхоз аъзолари ҳам бу ғамхўрликдан ғоят миннатдор бўлмоқдалар. Далада ишлаётганларнинг қайси бири билан суҳбатлашманг улар ўзларининг юрак сўзларини изҳор қиладилар.

Биз колхоз экономисти Ҳамид Вергасевга мурожаат қилиб, янги қарор туфайли колхоз қанча фойда кўришини сўрадик.

Ўртоқ Вергасев бир нафас ўйланиб нималарнидир хотиридан ўтказди.

— Колхозимизда — деди у, — 1962 йили 945 гектар майдонда 2519 тонна ҳосил етиштирилди ва бу ҳосил давлатга 794111 сўмга сотилди. Ўртача ҳар бир колхозчи ҳисобига 49 центнердан «оқ олтин» олинди. Ҳар бир иш кунига пландаги 2 сўм 8 тийин ўрнига 2 сўм 56 тийиндан ҳақ тўланди. Бу йил биз давлатга 2510 тонна «оқ олтин» сотишни мўлжаллаб турибмиз, бу эскича нарх билан ҳисоблаганда 796674 сўм бўлади. Шу ҳосилимизни эса янги нарх билан давлатга 960010 сўмга сотамиз ва олдинги йилдагига нисбатан 163336 сўм кўп қўшимча даромад оламиз. Ҳар бир иш кунига 2 сўм 15 тийин ўрнига 2 сўм 58 тийиндан тўлаймиз. Бир йилда бир колхозчининг оладиган даромади 2322 сўмга етади.

ДАРОМАД КЎПАЯДИ

Коммунист Эргаш ака Сотиболдиев бошлиқ 5-бригада аъзолари ўтган йили 66 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан, ҳаммаси бўлиб 177,5 тонна ҳосил етиштирдилар ва уни 56605 сўмга сотдилар, бир колхозчининг ҳар иш кунига 2 сўм 10 тийиндан ҳақ тўланди.

Бу йил эса бригадада 125 гектар ердан 24,4 центнердан, жами 305 тонна ҳосил етиштириб, 96807 сўмга сотиш мўлжалланган эди. Янги нархда эса бир иш кунига 2 сўм 8 тийин ўрнига 2 сўм 50 тийиндан берилади.

Бундан ташқари хўжалик ҳисобини жорий қилиш туфайли ҳам анча қулайликларга эга бўламиз. Бригада колхозчиларига планни бажарганликлари ва пландан ташқари олинган маҳсулот ҳисобига, пахтанинг таннархини камайтирганликлари учун қўшимча ҳақ тўланади.

Биз пахтачиликдан келадиган фойданинг бир қисмини қишлоқни янада ободонлаштириш, яслилар, клублар, мактаблар қуриш ишларига сарф қиламиз. Колхозчиларнинг маданий дам олишлари, уларнинг янада фаровон ва бахтли ҳаёт кечириши учун қўшимча шароитлар яратилади.

Партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлигидан дилларимиз қувончга тўлди.

М. ҚОСИМОВА,
Д. ФАЙЗУЛЛАЕВА,
Янгийўл, Карл Маркс номли колхоз.

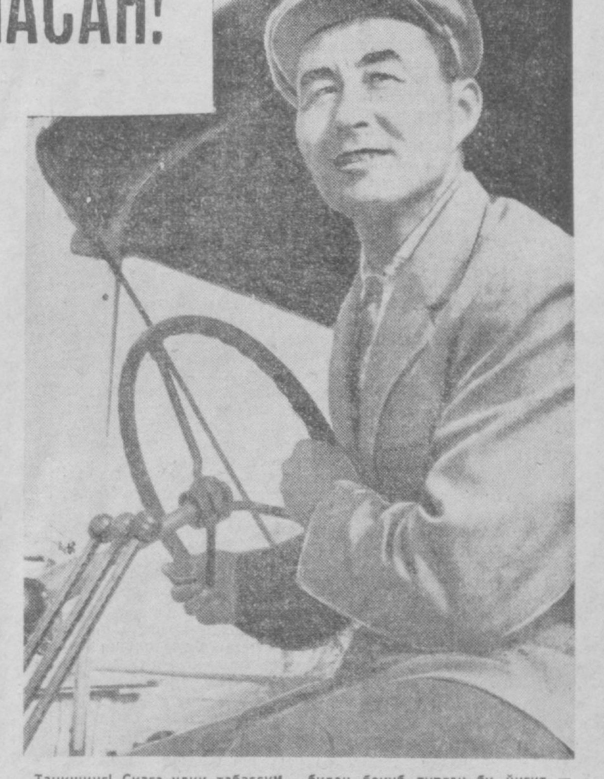

Танишинг! Сизга илиқ табассум билан боқиб турган бу йигит — Конисбек Тоғабоев. Яқинда Узбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланган бу моҳир механизатор ҳозир Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхозида трактор-далачилик бригадасига бошчилик қилаяпти. Бригада аъзолари бу йил каноп пояси ҳосилдорлигини ўтган йилдагига нисбатан 35 центнерга кўпайтиришга аҳд қилишди.

М. Шевелев фотоси.

ДОҒНИ ЮВАМИЗ

Ўтган йили биз ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни олдинги йилдагига нисбатан 2—3 центнер оширган бўлсак ҳам йиллик пахта тайёрлаш планини бажаролмай халқ олдида уятли бўлиб қолдик. Тўғри, ўтган йили об-ҳаво бирмунча ноқулай келди. Лекин ишнинг кўзини билган деҳқонларимиз табиат қийинчиликларини мардонаворлик билан енгдилар ва белгиланган маррадан ҳам ўтиб кетдилар.

Мана, Ҳожибой Эшонов бошлиқ бригадани олиб кўрайлик. Улар табиат қийинчиликларига қарамай, ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил кўтаришга муваффақ бўлдилар. Шу билан бирга хўжалигимизда ҳар гектар ердан 12 центнердан ҳосил олган бригадалар ҳам бўлди. Хўш, бунинг сабаби нимада? Гап шундаки, паст ҳосил олинган бригадада чигит экиш кампаниясига олдиндан пухта тайёргарлик кўрилмади. Карталар сифатли тайёрланмади.

Очиғини айтганда ўтган йили содир бўлган камчиликлар биз учун сабоқ бўлди. Етти йилликнинг бешинчи йилида 985 гектар ерга чигит экамиз. Мўлжалимиз ҳар гектар ердан 25 центнердан ошириб хирмон кўтаришдир. Бу ҳосил ўз-ўзидан пайдо бўлмаслигини деҳқонларимиз яхши биладилар.

Ишни кадрлар танлашдан бошладик. Ўтган йили энг кам ҳосил етиштирилган бригадага ҳозир тажрибали деҳқон Ш. Дарвешов бошчилик қиляпти. Ери ерига туташ бўлган, лекин паст ҳосил олинган 14-бригадани 11-бригадага, 13-бригадани эса 12-бригадага бирлаштирдик. Уларни етарли асбоб-ускуна билан таъминладик.

Маълумки, ҳосилдорликни ошириш деҳқонлар учун қанча кўп наф келтирса машина теримига кенг йўл очиб бериш ҳам шунчалик кўп фойда келтиради. Шу жиҳатдан схемаларни тўғри танлаш катта аҳамиятга эгадир. Биз барча майдонга ернинг шароитини ҳамда техникани ҳисобга олган ҳолда чигитни 60x45 схемасида жойлаштиришга қарор қилдик. Бу схема бизга жуда қулай келиб қолди. Нега деганда деҳқонларимизнинг ҳосил кўчатдадир деган гапи бор.

Биз барча майдонга уруғни ана шу схемада жойлаштирган ҳолда тўла гектар учун курашамиз. Кузга бориб ҳар гектар ерда 90—95 минг туп кўчат сақлаб қолишга эришамиз.

Чигит экишни қисқа муддат ичида кўнгилдагидек ўтказиш учун 65 киши ўқитилди. Колхозимиз агрономи М. Пўлатов ҳамда инженер Н. И. Вакуленко ўртоқлар экипаж аъзолари билан назарий ва амалий машғулотлар олиб бордилар. Техника ремонти билан 42 механизатор шуғулланди. Уларга етарли шароит яратиб бердик. Натижада мавжуд асбоб-ускуналаримиз ўтган йилдагига қараганда анча барвақт сифатли ремонт қилиб қўйилди.

Бизнинг олдимизда турган энг масъулиятли вазифа барча майдонга 8—9 иш кунида юқори агротехника қоидаларига риоя қилган ҳолда уруғни экиб олишдир. Экилган чигитни тупроқнинг ўз намига текис ундириб олиш мақсадида барча карталарни сифатли бороналаяпмиз.

Й. ТЎЛАГАНОВ,
Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси.

ҒАЙРАТГА-ҒАЙРАТ

Партия ва ҳукуматимиз пахтанинг харид нархини анча оширди. Энди биз ҳар тонна пахтамизни ўтган йилга нисбатан 20 процент ортиқ баҳода сотамиз. Топширилган ҳосил эвазига ғалла ҳам оламиз.

Иш бошида агитаторларимизнинг суҳбати қизиб кетди. Имомжон Қобилов, Олим Эрматов каби илғор колхозчиларимиз сўзга чиқиб, пахтакорлар ҳақида қилинган меҳрибончилик учун катта ташаккур айтдилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг буюк ғамхўрлигига жавобан янада зўр ғайрат билан ишлаймиз. Бригадамиз пахтакорлари бутун куч ва имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилдилар.

Эрта-индин ерга чигит ташлаймиз. Экишни уюшқоқлик билан шайланиб кутиб олиш учун қизғин тайёрланаяпмиз.

Биз бутун куч, ғайратимизни мўл ҳосил етиштиришга қаратамиз.

О. МАМАТОВА,
Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ
ХИТОЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА МАКТУБИ

(Боши биринчи бетда).

ҳамда ҳамма жойда социалистик мамлакатлар ва миллий озодлик ҳаракатининг позицияларини қўпоришга, уларнинг таъсирини бўшаштиришга интилмоқда.

Шу нарса мутлақо равшан кўриниб турибдики, ҳозирги даврда кишилик жамияти тарихий тараққиётининг асосий мазмунини ва асосий йўналишини энди империализм белгилаётгани йўқ, балки империализмга қарши, жамиятни социалистик асосларда қайта қуриш учун курашаётган жаҳон социалистик системаси, барча прогрессив кучлар белгиламоқда. Капитализм билан социализм ўртасидаги зиддият давримизнинг асосий зиддиятидир. Тинчлик, демократия ва социализмнинг тақдири жаҳондаги икки система кураши қандай оқибатлар билан тугашига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Айни маҳалда жаҳон майдонидаги кучларнинг нисбати социализм фойдасига муттасил ўзгариб бормоқда.

Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг ўз миллий ва социал озодлиги учун кураши ҳамда ана шу жойларда ҳозирдаёқ қўлга киритилган муваффақиятлар, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи, барча меҳнаткашларнинг монополияларга қарши, ҳар қандай эксплуатацияга қарши, социал тараққиёт учун кучайиб бораётган кураши — инсоният тарихий тараққиётининг тақдири учун жуда муҳим аҳамиятга эга. Социалистик революциялар, империализмга қарши, мустамлакачиликка қарши миллий озодлик революциялари, халқ демократик революциялари, деҳқонларнинг кенг ҳаракатлари, халқ оммасининг фашист ва бошқа хил мустабид режимларни ағдариб ташлаш учун кураши, миллий зулмга қарши умумдемократик ҳаракатлар — ана шуларнинг ҳаммаси бизнинг давримизда жаҳон миқёсида бир бутун революцион оқимга бирлашиб, капитализмни қўпормоқда ва емирмоқда.

Жаҳон коммунистик ҳаракати ўз йўлини янги шароитларга мослаштирган ҳолда ишлаб чиқар экан, шундай бир муҳим факторни ҳам ғоят жиддий равишда ҳисобга олмаслиги мумкин эмас эдики, мисли кўрилмаган вайронгарчилик кучига эга бўлган термоядро қуроли вужудга келганлиги ва тўпланиб қолганлиги сабабли уруш олиб боришдаги ҳарбий техника воситалари сифат жиҳатидан тамомила ўзгарди. Ҳали қуролсизланиш амалга оширилмагунга қадар, социалистик ҳамдўстлик ўз қуролли кучларини империалистларга нисбатан ҳамиша устун даражада сақламоғи керак. Биз империалистларни шуни эсда тутишга мажбур қиламизки, башарти улар инсоният қайси йўлдан ривожланиб бориши керак — капитализм йўлиданми ёки социализм йўлиданми, деган масалани қурол кучи билан ҳал қилиш ниятида уруш бошлаб юборгудек бўлсалар, бу уруш сўнгги уруш бўлиб, унда империализм узил-кесил тор-мор келтирилади.

Ҳозирги замон шароитида тинчлик ва социализм учун курашаётган барча кишиларнинг бурчи — социализм ғалабаси учун қулай имкониятлардан фойдаланиш, империализмнинг жаҳон уруши бошлаб юборишига йўл қўймасликдан иборат.

Жаҳон майдонидаги синфий кучларнинг жойланиши тўғри анализ қилиб чиқилганлиги ва Москва Кенгашларида марксча-ленинча тўғри йўл ишлаб чиқилганлиги қардош партияларнинг жаҳон социалистик системасини ривожлантиришда жиддий ютуқларга эришишларига имкон берди, капиталистик мамлакатларда синфий революцион курашни ҳамда миллий озодлик ҳаракатини кенг авж олдириб юборишга ёрдам берди.

Социалистик системанинг жаҳон тараққиётининг боришига кўрсатаётган таъсири тобора ошмоқда. Эндиликда жаҳондаги бутун революцион процесс социализм мамлакатларидаги янги ҳаёт намунаси буюк кучининг бевосита таъсири остида ривожланиб бормоқда. Социализм ва коммунизм қурилишидаги муваффақиятларимиз қанчалик салмоқли ва кўп бўлаверса, коммунизм идеяларининг кенг халқ оммаси онгига ва қалбига йўл очиб бориши шунчалик муваффақиятлироқ бўлади. Шу сабабли тушунарлидирки, бутун дунёда социализм ғалабасини яқинлаштиришни истаган киши аввало, буюк социалистик ҳамдўстликни ва унинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш, ўз халқларининг турмуш даражасини ошириш, фан, техника ва маданиятни ривожлантириш, ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, унинг халқаро обрўйини оширишга эришиш ғамини емоғи керак. Москва Кенгашининг Баёноти халқаро ишчилар ҳаракати олдида социалистик мамлакатларнинг марксчи-ленинчи партиялари ва халқлари зиммасига социализм ва коммунизмни муваффақият билан қуриш масъулиятини юклайди.

Мамлакатларимизнинг қардош партиялари ва халқлари жаҳон социалистик системасини тинмай мустаҳкамлаш билан ҳозирги замоннинг туб проблемаларини тинчлик, демократия ва социализм манфаатларини кўзлаб ҳал қилиш учун халқаро ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар, бутун озодлик ҳаракати олиб бораётган буюк кураш ишига ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Жаҳон майдонидаги кучларнинг ҳозирги нисбати социалистик мамлакатларга янги жаҳон урушининг олдини олишни, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлашни барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда тарихда биринчи марта ўлароқ тамомила реал вазифа қилиб қўйиш имкониятини берди.

Баёнот қабул қилинганидан кейин ўтган йиллар бу кўрсатманинг тўғрилигини батамом тасдиқлади. Агрессив кучлар инсониятни қирғинчиликдан иборат термоядро урушининг жарига итариб юборишга муваффақ бўла олмаган экан, бу нарса социалистик мамлакатлар куч-қудрати мустаҳкамланганлигининг, улар тинчликсеварлик ташқи сиёсатни оғишмай ўтказиб келаётганлигининг жуда муҳим натижасидир, бу сиёсат неча юз миллионлаб кишилар ўртасида тобора кўплаб обрў қозонмоқда ва қувватланмоқда ҳамда империалистик агрессия ва уруш сиёсати устидан устун келмоқда.

Марксистлардан ҳеч бири шунга шубҳаланмайдики, бирин-кетин ўз позициясини қўлдан бериб қўяётган империализм халқлар устидан ўз ҳукмронлигини сақлаб қолишга, бой бериб қўйган позицияларини қайтариб олишга ҳаракат қилиб, бутун воситаларни ишга солмоқда. Ҳозир империалистлар социализм мамлакатларига ва жаҳон озодлик ҳаракатига қарши тарихда жуда катта халқаро фитна уюштирмоқда. Империалистларнинг жаҳон уруши бошлаб юборишга уриниб кўрмаслиги учун гарантия йўқ, албатта. Бу хавфни коммунистлар равшан кўриб турмоқлари керак.

Лекин агрессорнинг ҳозирги замон шароитидаги мавқеи унинг иккинчи ва айниқса биринчи жаҳон уруши арафасида эгаллаган мавқеидан тамомила фарқ қилади. Илгари урушлар одатда шундай тугалланар эдики, бир хил капиталистик мамлакатлар иккинчи бир капиталистик мамлакатларни енгиб чиқар эди, лекин енгилганлар яшашда давом этиб, орадан бир оз вақт ўтгач, ўз кучларини тиклаб олар ва ҳатто, яна агрессия бошлаб юборишга қодир бўлиб қолар эди, чунончи, Германия мисоли шундан далолат беради. Термоядро уруши ҳеч бир агрессорга бундай перспектива бермайди ва империалистларнинг бу билан ҳисоблашмасликлари мумкин эмас. Жавоб зарбасидан қўрқиш, интиқомдан қўрқиш уларни жаҳон уруши бошлаб юборишдан тийиб турибди. Социалистик ҳамдўстлик шу қадар мустаҳкамланиб олдики, эндиликда империализм халқларга аввалгидек, ўз шартларини мажбуран қабул қилдириб, ўз иродасини ўтказа олмай қолди. Бу эса халқаро ишчилар синфининг ва барча мамлакатлардаги халқларнинг тарихий ғалабасидир.

Империализм ўзининг йиртқичлик моҳияти эътибори билан халқаро майдондаги зиддиятларни уруш йўли билан ҳал қилиш иштиёқидан қутила олмайди. Лекин иккинчи томондан, унинг жаҳон термоядро урушини бошлаб юбориши, ўзини қирилиб кетиш хавфи остига солиб қўйишини ҳисобга олмаслиги ҳам мумкин эмас.

Империализм инсониятга таҳдид солаётган жаҳон уруши фатал суратда муқаррар эмас. Социализм кучларининг империализм кучларига нисбатан, тинчлик кучларининг уруш кучларига нисбатан тобора ортаётган устунлиги шунга олиб бормоқдаки, социализм ер юзида тўла ғалаба қилгунга қадар, дунёнинг бир қисмида капитализм сақланиб қолган тақдирда ҳам, жаҳон урушини жамият ҳаётидан чиқариб ташлашдан иборат реал имконият вужудга келади.

Албатта, ана шу урушнинг олдини олиш учун социалистик системани бутун чоралар билан янада мустаҳкамлаш, халқаро ишчилар синфининг, миллий озодлик ҳаракатининг ҳамма кучларини, барча демократик кучларни жипслаштириш зарур. Социализм манфаатларини, тинчлик манфаатларини қадрлаган кишилар жаҳон реакциясининг жинояткорона режаларини пучга чиқариш, унинг термоядро урушини бошлаб юборишига ва юз миллионлаб кишиларни ўзи билан эргаштириб гўрга тиқишига имкон бермаслик учун ҳамма чораларни кўрмоқлари керак. Термоядро урушининг бутун инсониятга, социализм ишига муқаррар суратда келтирадиган оқибатларини сергаклик билан ҳисобга олиш, янги жаҳон конфликтининг олдини олиш учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўришимизни марксчи-ленинчилар олдига қатъий вазифа қилиб қўймоқда.

КПСС Марказий Комитети 1960 йилги Баёнотнинг қуйидаги кўрсатмасига қатъий амал қилмоқда: «Жаҳон иккита системага бўлиниб кетган шароитда, социал тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши ҳақида В. И. Ленин илгари сурган ҳамда 1957 йилги Москва Декларацияси ва Тинчлик Манифестида, КПСС XX ва XXI съездларининг қарорларида ҳамда бошқа коммунистик ва ишчи партияларининг ҳужжатларида янада ривожлантирилган принцип халқаро муносабатларда бирдан-бир тўғри ва оқилона принципдир».

Улуғ Ленин империализмга қарши муросасизлик билан кураш олиб бориш руҳида тарбиялаган бизнинг партиямиз капитализм жон бера туриб, ҳали инсоният бошига битмас-туганмас кулфатлар сола олади, деб Лениннинг огоҳлантириб айтган сўзларини унутмайди. Совет Иттифоқи экономикани бутун чоралар билан ривожлантириб, шу асосда ўз мудофаасини такомиллаштирмоқда, ҳарбий қудратини оширмоқда, қуролли кучларини доимо шай ҳолатда сақламоқда. Аммо мамлакатимизнинг кучайиб бораётган қудратидан ҳеч бир кимсага дағдаға қилиш учун, уруш жазавасини авж олдириш учун фойдаланганимиз йўқ ва бундан буён ҳам фойдаланмаймиз, биз мамлакатимизнинг кучайиб бораётган қудратидан тинчликни мустаҳкамлаш учун, янги жаҳон урушининг олдини олиш учун, ўз мамлакатимизни ва бошқа социализм мамлакатларини ҳимоя қилиш учун фойдаланиб келдик ва бундан буён ҳам шу мақсадда фойдаланамиз.

Тинч-тотув яшаш сиёсати барча халқларнинг асл манфаатларига мос бўлиб тушади, бу сиёсат социализм позицияларини мустаҳкамлашга, социалистик мамлакатларнинг халқаро таъсирини ўстиришга ёрдам беради, коммунистларнинг обрўси ва таъсирини оширади.

Тинч-тотув яшаш социалистик идеология билан буржуа идеологиясини муросага келтириш, деган маънони билдирмайди. Бундай йўлга ўтиб олиш марксизм-ленинизмдан воз кечиш, социалистик қурилиш ишига халақит бериш бўлур эди. Буржуа идеологияси — ўзига хос Троя оти бўлиб, империализм уни коммунистик ва ишчилар ҳаракати сафларига юборишга ҳаракат қилади. Социал тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши икки социал система ўртасида қаттиқ идеологик, сиёсий, иқтисодий кураш олиб боришни; меҳнаткашларнинг капиталистик система мамлакатлари ичида синфий кураш, шу жумладан, халқлар зарур деб ҳисоблаган кезларда қуролли кураш олиб боришларини; мустамлака ва қарам мамлакатлардаги халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини муттасил авж олдиришни тақозо қилади.

Фактлар шуни кўрсатмоқдаки, жаҳон урушининг олдини олиш учун кураш жаҳон коммунистик ва миллий озодлик ҳаракати кучларини сира ҳам бўғиб қўймайди, балки бунинг аксича, жуда кенг халқ оммасини коммунистлар атрофига бирлаштиради. Социал тузуми турлича бўлган давлатларнинг айни тинч-тотув яшаши вазиятида Кубада социалистик революция амалга оширилди, Жазоир халқи миллий мустақилликка эришди, қирқдан кўпроқ мамлакат ўз миллий мустақиллигини курашиб қўлга киритди. Қардош партиялар мустаҳкамланди ва улғайди, жаҳон коммунистик ҳаракатининг таъсири ортди.

Социалистик мамлакатлар тинч-тотув яшаш вазиятидан фойдаланиб, капитализм билан иқтисодий мусобақада тобора янги-янги ютуқларга эришмоқдалар. Биз билан мусобақада ғалабага умид боғлашлари қийинлигини душманларимиз тушуниб турибди. Улар социализм мамлакатлари хўжалигининг тез суръатлар билан ривожланишига чидаш бера олмаётир, душманларимиз капитализм зулми остида турган халқларга социалистик мамлакатларнинг кўрсатаётган ибратли жозибадор таъсири олдида ожизлик қилмоқда.

Социалистик ҳамдўстликнинг экономикаси ўса борган сари социализмнинг афзалликлари ҳамда меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий неъматларини капитализмдагига нисбатан кўпроқ олиш имконияти тобора яққолроқ намоён бўла беради. Социалистик мамлакатлардаги халқлар турмуш даражасининг ўсиб бораётганлиги барча капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфини ўзига тортувчи улуғ жозибадор кучдир. Социалистик ҳамдўстликнинг муваффақиятлари капиталистик мамлакатларда синфий курашни авж олдирмоқ ва ишчилар синфининг капитализм устидан ғалаба қилмоғи учун бамисоли катализатор каби революционлаштирувчи фактор бўлади.

Социализм йўлига тушиб олган халқлар турли даражада бўлган экономикани ва маданиятни ўтмишдан мерос қилиб оладилар. Лекин бундан қатъи назар, социализм қудратли ишлаб чиқарувчи кучларни қўзғатиб юборади, бунга Совет Иттифоқи, халқ демократияси мамлакатлари мисол бўлиб турибди.

Совет Иттифоқи экономикани ривожлантиришда Европада юксак ривожланган капиталистик мамлакатлардан эндиликда ўзиб кетди ва жаҳонда иккинчи ўринни олди, яқин келгусида эса жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олади. Социализмнинг бошқа мамлакатлари ҳам катта муваффақиятларга эришдилар. Социалистик тузум шу қадар прогрессив тузумдирки, у, халқларнинг колоқликни тез суръатлар билан тугатишларига, хийла ривожланган мамлакатларга етиб олишларига ва улар билан бир сафда туриб, коммунизм қуриш учун кураш олиб боришларига имкон беради.

Мана шуларнинг ҳаммаси халқларни руҳлантирмоқда, уларда социализм йўлига тушиб олишимиз ва ҳозир тарихий ривожланишнинг қандай даражасида турганлигимиздан қатъи назар, шу йўлда муваффақиятларга эришмоғимиз мумкин, деган ишонч туғдирмоқда.

Халқларнинг янги турмуш сари ҳаракат қилишини енгиллаштирадиган нарса шуки, улар социализм қуришнинг жаҳондаги тажрибасидан энг яхшиларини танлаб олиш, социалистик қурилиш тажрибасидаги ижобий жиҳатларни ҳам, шунингдек салбий жиҳатларни ҳам ҳисобга олиш имкониятига эгадирлар.

Социалистик мамлакатларнинг ишлаб чиқарувчи кучлари нақадар тез ривожлана берса, уларнинг иқтисодий потенциали нақадар юқори кўтарила берса, тинчлик ва социализмнинг тўла тантана қилиши манфаатлари йўлида социалистик ҳамкорликнинг бутун тарихий ривожланиш суръатларига ва йўналишига таъсири шу қадар кучлироқ бўла беради.

Бизнинг партиямиз шунга асосланиб иш олиб бормоқдаки, янгидан-янги мамлакатларнинг социализмга ўтиши учун ҳозирги даврда қулай халқаро ва ички шарт-шароитлар бор. Ривожланган капиталистик мамлакатларга нисбатан ҳам, шунингдек яқиндагина миллий мустақилликка эришган мамлакатларга нисбатан ҳам шундай дейиш тўғридир.

Жаҳондаги революцион процесс тобора кенг қулоч ёйиб, ҳамма қитъаларни ўз ичига олмоқда. Ривожланган капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг кураши, миллий озодлик ҳаракати бир-бири билан чамбарчас боғланган бўлиб, бир-бирига ёрдамлашмоқда. Ижтимоий ривожланишнинг бориши шунга олиб келдики, революцион кураш қайси мамлакатда рўй бермаган бўлсин, у, муштарак асосий душманга — империализмга, монополистик буржуазияга қарши қаратилган курашдир.

Бутун дунёдаги марксчи-ленинчи партиялар олдида муштарак охирги мақсад турибди, улар ишчилар ва меҳнаткаш деҳқонларнинг ҳокимиятни қўлга олишлари учун курашга, социализм ва коммунизм қуришга бутун кучни сафарбар қилишлари керак. Ҳар бир Коммунистик партия ўз курашининг тактика йўлини ишлаб чиқаётганида, бутун жаҳон коммунистик ҳаракатининг тажрибасини ҳисобга олмаслиги, умуман бизнинг ҳаракатимиз ўз олдига қўяётган манфаатларни, мақсадларни ва вазифаларни, ҳаракатимизнинг айни бир даврдаги бош йўлини эътиборга олмаслиги мумкин эмас.

Лекин шундай бўлса ҳам, ҳар бир айрим мамлакатда социализм учун кураш формаларини ва методларини ишлаб чиқиш шу мамлакат ишчилар синфининг ва ишчилар синфи коммунистик авангардининг ички ишидир. Бошқа ҳеч бир қардош партия ўз аъзоларининг сони, ўзининг тажрибаси ва обрўсидан қатъи назар, у, бошқа мамлакатлардаги революцион курашнинг тактикасини, формасини ва методларини белгилаб бериши мумкин эмас. Революция — жуда кенг халқ оммасининг ишидир. Конкрет вазиятни аниқ анализ қилиш, кучларнинг нисбатига тўғри баҳо бериш — революциянинг энг муҳим шартларидан биридир. Социалистик революциянинг ғалабаси учун объектив ва субъектив шарт-шароит етилган вақтда революцион омманинг шу ғалаба учун курашдаги ғайрат ва ҳаракатини тўхтатиб туриш ярамайди. Бундай қилиш ҳалокатга судраш бўлур эди. Лекин революция учун шарт-шароит етилмаган бўлса, уни зўрлаб рўёбга чиқариш ярамайди. Синфий революцион кураш тажрибаси шуни ўргатадики, етилмаган қўзғолоннинг барбод бўлиши муқаррар. Коммунистлар меҳнаткашларни гарчи қаҳрамонона тарзда бўлса ҳам, ҳалок бўлиш учун эмас, балки ер юзида яхши турмуш йўлида курашда ғалаба қилиш учун қизил байроқ остига чақирмоқдалар. Революцион жангларда зарур бўлган қаҳрамонлик ва фидокорлик дабдаба учун керак эмас, балки социализм улуғ идеяларининг ғалабаси учун керак.

Ўзининг коммунистик авангарди бошчилигида революцион вазиятдан синфий душманга қақшатқич зарба бериш ва янги ижтимоий тузум ўрнатиш учун моҳирлик билан фойдаланаётган ҳар бир мамлакатнинг революцион ишчилар синфини, меҳнаткашларини КПСС табриклаб келди ва табриклай беради.

Капиталистик мамлакатлардаги компартиялар тактикаси ва сиёсатининг муштарак муҳим белгилари бор, бу белгилар капитализм умумий кризисининг ҳозирги босқичи билан ва жаҳон миқёсидаги кучларнинг вужудга келган нисбати билан боғланган белгилардир. Капиталистик жамиятнинг илгари вужудга келган зиддиятлари давлат-монополистик капитализмининг ривожланиши натижасида чуқурлашибгина қолмади, шу билан бирга, унинг янги зиддиятлари ҳам вужудга келди. Давлат-монополистик капитализми империализмнинг мамлакат ичидаги социал негизини тағин ҳам торайтириб юборди, энг йирик монополистлар тор группасининг қўлида ҳокимиятнинг тўпланиб колишига олиб келди. Бу эса бунинг зиддига бирлашган антимонополистик оқимни вужудга келтирмоқда, бу оқим ишчилар синфини, деҳқонларни, майда буржуазияни, меҳнаткаш интеллигенцияни ҳамда капиталистик жамиятдаги монополияларнинг ҳукмронлигидан, эксплуатациядан қутулиш учун, социализмга ўтиш учун манфаатдор бўлган бошқа баъзи табақаларни ўз ичига олади.

Демократик ҳаракатларнинг аҳамияти — ялпи тинчлик учун, жаҳон термоядро ҳалокатининг олдини олиш учун, миллий суверенитетни сақлаб қолиш учун, фашизмнинг ҳужумига қарши демократияни ҳимоя қилиш учун, аграр ислоҳотлар ўтказилиши учун курашнинг, маданиятни ҳимоя қилиш йўлидаги гуманистик ҳаракат ва бошқа ҳаракатларнинг аҳамияти ҳозирги вақтда кескин ошиб бормоқда.

Бизнинг партиямиз батамом ленинча позицияларда, Баёнотда: социалистик революция уруш натижасида рўёбга чиқиши шарт эмас, деб айтилган позицияларда турибди. Агар жаҳон урушлари зафарли революцияларни туғдирар экан, урушларсиз революциялар бўлиши жуда мумкин.

Агар коммунистлар социалистик революциянинг ғалабаси учун жаҳон уруши бўлиши шарт, деб иш кўра берсалар, бу нарса социализмга хайрихоҳлик туғдириш уёқда турсин, балки оммани социализмдан четлатган бўлур эди. Даҳшатли қирғинчилик оқибатлари келтирадиган уруш олиб боришнинг ҳозирги воситалари мавжуд бўлиб турган шароитда бундай даъват душманларимизгагина қўл келган бўлур эди.

Ишчилар синфи ва унинг авангарди — марксчи-ленинчи партиялар социалистик революцияни тинч йўл билан, граждан уруши қилмай амалга оширишга интилмоқдалар. Бу имкониятни амалга ошириш ишчилар синфининг ва бугун халқнинг манфаатларига, мамлакатнинг умуммиллий манфаатларига мос келган бўлур эди. Шу билан бирга, революцияни авж олдириш йўлини танлаб олиш фақат ишчилар синфигагина боғлиқ эмас. Агар эксплуататор синфлар халққа нисбатан куч қўлланадиган бўлсалар, ишчилар синфи ҳокимиятни қўлга олишнинг нотинч йўлидан фойдаланишга мажбур бўлиб қолади. Ҳамма нарса конкрет шароитларга, мамлакат ичида ва жаҳон миқёсида синфий кучларнинг қандай жойланишига боғлиқ.

Ўз-ўзидан маълумки, капитализмдан социализмга ўтиш қандай формада рўёбга чиқса ҳам, фақат социалистик революция йўли билан, турли формалардаги пролетариат диктатураси йўли билангина капитализмдан социализмга ўтиш мумкин. КПСС капитал мамлакатларидаги коммунистлар бошчилигида ишчилар синфи олиб бораётган фидокорона курашга юксак баҳо бериб, уларга ҳар томонлама ёрдам ва мадад кўрсатиб туришни ўзининг бурчи, деб ҳисоблайди.

Бизнинг партиямиз революцион-озодлик ҳаракатини жаҳон революцион процессининг таркибий қисми деб, империализм фронтини емирувчи қудратли куч деб билади. Собиқ мустамлакаларнинг халқлари эндиликда қаддларини ростлаб, мустақил тарихий ижодкорликка кўтарилмоқдалар ҳамда ўз миллий экономикаларини ва маданиятларини юксалтириш йўлини қидирмоқдалар. Социалистик система кучларининг ўсиб бораётганлиги мазлум халқларнинг озод бўлишига, уларнинг иқтисодий мустақилликка эришишларига, миллий озодлик ҳаракатини янада ривожлантиришга ва чуқурлаштиришга, бу ҳаракатнинг эски ва янги мустамлакачиликнинг ҳар қандай формасига қарши курашига актив кўмаклашмоқда.

Миллий озодлик ҳаракати мустамлака режимларини тугатишни тугаллаш босқичига қадам қўйди. Ҳозирча мустамлакачилар асоратида турган халқларнинг ҳаммаси ўз озодликларини ва мустақилликларини қўлга киритадиган вақт яқинлашиб қолди. Озодликка чиққан халқлар сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаб олиш, иқтисодий ва маданий қолоқликни тугатиш, империализмга қарамликнинг ҳамма турларини йўқ қилиш проблемасига яқиндан дуч келмоқдалар.

Мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаган мамлакатлардаги миллий тикланишнинг энг зарур вазифалари фақат империализмга ва феодализм қолдиқларига қарши кескин кураш олиб бориш, миллатнинг барча ватанпарвар кучларини — ишчилар синфини, деҳқонларни, миллий буржуазияни ва демократик интеллигенцияни битта миллий фронтга бирлаштириш йўли билангина муваффақиятли равишда амалга оширилади.

Ўз миллий озодлиги учун курашаётган ва эндиликда сиёсий мустақилликни қўлга киритиб олган халқлар империализмнинг резервлари бўлмай қолдилар, ёки резерв бўлмай қолаётирлар, улар социалистик давлатларнинг ва барча прогрессив кучларнинг қўллаб-қувватлаши билан империалистик давлатларга ва коалицияларга тобора тез-тез мағлубият етказмоқдалар.

Ёш миллий давлатлар жаҳондаги икки ижтимоий системанинг мусобақаси шароитида ривожланмоқдалар. Бу эса, уларнинг сиёсий ва иқтисодий ривожланишига, келгусида ўзлари борадиган йўлларни танлаб олишларига жуда кучли таъсир ўтказмоқда. Яқиндагина миллий озодликка эришган давлатлар социалистик давлатларнинг системасига ҳам, капиталистик давлатларнинг системасига ҳам кирмаётирлар, лекин уларнинг катта кўпчилиги жаҳон капиталистик хўжалиги системасида гарчи алоҳида ўрин олиб турган бўлсалар ҳам, лекин унинг орбитасидан ҳали ажралиб чиқа олганларича йўқ. Улар жаҳоннинг шундай бир қисмидирларки, бу қисмни капиталистик монополиялар ҳали ҳам эксплуатация қилиб турибди.

Сиёсий мустақиллик қўлга киритилганидан кейин, эндиликда ёш суверен давлатларнинг империализмга қарши, батамом миллий тикланиш учун, иқтисодий мустақиллик учун кураши биринчи ўринга чиқмоқда. Кам тараққий этган мамлакатларнинг тўла мустақилликка эришиб олиши, империализмни яна жиддий равишда заифлантирган бўлур эди, чунки бундай ҳолда таловчилик асосига қурилган, тенг ҳуқуқли бўлмаган ҳозирги халқаро меҳнат тақсимотининг бутун системаси муқаррар вайрон бўлган бўлур эди, капиталистик монополиялар томонидан «жаҳоншумул қишлоқ»ни иқтисодий эксплуатация қилиш негизига путур етказилган бўлур эди. Кам тараққий этган мамлакатларда мустақил миллий экономиканинг социалистик системанинг самарали ёрдамига таяниб ривожланиши империализмга янги оғир зарба беради.

Миллатларнинг империализмга қарши курашга тайёр бўлиб турган барча кучлари мустақилликни қўлга киритиш ва мустаҳкамлаш учун курашда бутун чоралар билан жипслаштирилиши зарур. Миллий буржуазиянинг ўнг қаноти мустақиллик қўлга киритилганидан кейин ўзининг ҳукмронлик мавқеини мустаҳкамлашга интилиб, қандайдир бир даврда реакцион сиёсий режимлар ўрнатиши, коммунистларни ва бошқа демократларни зўр бериб таъқиб қилиши мумкин. Бироқ, бундай режимларнинг умри шунинг учун ҳам қисқа бўладики, улар тараққиётга, энг зарур миллий вазифаларни ҳал қилишга — аввало, иқтисодий мустақилликни қўлга киритишга, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга гўсқинлик қила беради. Шу сабабли, империалистларнинг актив қўллаб-қувватлашларига қарамай, бу режимларни халқ оммасининг кураши улоқтириб ташлайди.

Мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаган халқлар билан ва ярим мустамлакаларнинг халқлари билан қардошлик иттифоқини КПСС ўз халқаро сиёсатининг энг муҳим негизларидан бири, деб ҳисоблайди. Миллий мустақилликни қўлга киритиш ва мустаҳкамлаш йўлидан бораётган халқларга, мустамлакачилик системасини батамом емириб ташлаш учун курашаётган барча халқларга ёрдамлашишни бизнинг партиямиз ўзининг интернационал бурчи, деб ҳисоблайди. Халқларнинг ўз озодлиги учун олиб бораётган муқаддас урушларини Совет Иттифоқи қувватлаб келди ва қувватламоқда, миллий озодлик ҳаракатига бутун чоралар билан маънавий, иқтисодий, ҳарбий ва сиёсий мадад бермоқда.

Жазоир халқи француз мустамлакачиларига қарши кураш олиб борган вақтда, совет халқи унга катта мадад бериб турди. Яман халқи ўз мамлакатидаги қулликка қарши кўтарилганида, биз унга биринчи бўлиб ёрдам қўлини узатдик. Индонезия халқининг Ғарбий Ирианни озод қилиш учун АҚШ империалистларига таянган Голландия империалистларига қарши кураш олиб борганида, биз Индонезия халқига ҳар томонлама ёрдам бериб турдик. Индонезия халқининг Шимолий Калимантанни озод қилиш учун олиб бораётган курашини табрикламоқдамиз.

Эски ва янги мустамлакачилар Шарқи-Жанубий Осиё халқларининг озодлик ҳаракатига қарши ҳийла-найранглар ва фитналар тузоғини қурмоқдалар. Ўзининг миллий озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётганларга ҳамиша хайрихоҳмиз ва уларни ҳамиша қувватлаймиз. Биз шу нарсага жуда аминмизки, Америка империалистларининг ва малайларининг ҳар қанча қаршилик қилишига қарамай, Жанубий Вьетнам ва Жанубий Корея халқлари курашда ғалаба қозонадилар ва ўз ватанларининг ерларини қайта бирлаштиришга эришадилар.

Бизнинг партиямиз революцияни экспорт қилишга қарши чиқиш билан бирга, контрреволюцияни экспорт қилиш йўлига ғов солиш учун ҳамма чораларни кўрди ва кўрмоқда. Биз шу нарсага жуда аминмизки, ҳозирги замондаги уч буюк революцион куч курашининг — социализм ва коммунизм қураётган халқлар, халқаро революцион ишчилар ҳаракати, миллий озодлик ҳаракати курашининг бир-бирига боғлиқлиги ва бирлиги халқларнинг империализмга қарши курашининг негизидир, халқлар ғалабасининг гаровидир.

Жаҳондаги ривожланишнинг кейинги йиллардаги бутун бориши коммунистик ҳаракат йўлининг тўғрилигини батамом тасдиқлади, бу йўл амалда ажойиб натижалар келтирди. Империализмга қарши, тинчлик, миллий мустақиллик ва социализм учун курашаётган кучлар шу йўлни амалга ошираётганликлари туфайли янги муваффақиятларни қўлга киритдилар. КПСС бу йўлни изчиллик билан ва оғишмай амалга оширишни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди.

Биз шу нарсага жуда аминмизки, бу йўлни қайта кўриб чиқиш учун ҳеч қандай асос йўқ.

Шу билан бир қаторда, КПСС Марказий Комитети жаҳон коммунистик ҳаракатининг Декларацияда ва Баёнотда қайд қилинган йўлини турмуш кейинги йилларда бойитиб киритган янгиликлар хусусида коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Кенгашига тайёргарлик вақтида, шунингдек шу Кенгашнинг ўзида фикрлашиб олиш фойдали бўлур эди, деб ҳисоблайди.

Сиз, азиз ўртоқлар, коммунистик ҳаракат сафларининг бирлигини ва социалистик мамлакатларнинг жипслигини мустаҳкамлаш барча муваффақиятларимизнинг гарови, деб ўз хатингизда тўғри айтиб ўтгансиз. КПСС марксчи-ленинчи партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг принципларини қай тарзда тушунганлигини кейинги вақтларда ўзининг съездларида ва халқаро коммунистик учрашувларда неча марталаб баён қилиб берди. Биз бутун дунё олдида таъкидлаб айтдикки, социалистик ҳамдўстликда бўлгани каби, коммунистик ҳаракатда ҳам барча коммунистик ва ишчи партиялар барча социалистик мамлакатлар тўла равишда тенг ҳуқуқли бўлиб келдилар ва ҳозир ҳам тўла равишда тенг ҳуқуқлидирлар. Коммунистик ҳаракатда «юқори турган» ва «бўйсунган» партиялар йўқ. Бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Бирор партиянинг бошчилик қилиши ёки қандайдир гегемониянинг пайдо бўлиши халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати учун ҳеч қандай фойда бермайди, балки зарар келтиради. Барча коммунистик партиялар мустақил ва тенг ҳуқуқлидирлар, уларнинг ҳаммаси коммунистик ҳаракатнинг тақдири учун, бу ҳаракатнинг ғалабалари ва муваффақиятсизликлари учун масъулиятни ўз зиммаларига олганлар, уларнинг ҳаммаси ўз муносабатларини пролетар интернационализми ва ўзаро ёрдамлашиш асосига қуришлари лозим.

Биз яна шунга асосланиб иш олиб бормоқдамизки, пролетар интернационализми катта ва кичик ҳамма партиялар олдига баб-баравар талаблар қўяди, лекин ҳеч кимни мустасно ҳам қилмайди. Барча қардош партиялар ўз фаолиятларининг марксизм-ленинизм принципларига асосланган, социалистик мамлакатларнинг, бутун жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлаш манфаатларига жавоб берадиган фаолият бўлиши тўғрисида баб-баравар ғамхўрлик қилишлари лозим.

Жаҳон социалистик системаси вужудга келганлиги ва ривожланиб бораётганлиги марксчи-ленинчи партиялар ўртасида тўғри ўзаро муносабатлар масаласини алоҳида аҳамиятга эга қилиб қўймоқда. Социализм мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялар ҳокимият тепасида турган партиялардир. Улар давлатларнинг тақдири учун, ўз халқларининг тақдири учун жавобгардирлар. Бундай шароитда партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг марксча-ленинча принципларининг бузилиши фақат партиянинг манфаатларигагина эмас, шу билан бирга, кенг халқ оммасининг манфаатларига ҳам дахл қилиши мумкин.

КПСС ишимизнинг олий мақсадларига амал қилиб, Сталин шахсига сиғиниш оқибатларини тугатди ва қардош партиялар ўртасидаги муносабатларда тенг ҳуқуқлиликнинг, социалистик мамлакатлар суверенитетини ҳурматлашнинг ленинча принципларини тўла равишда тикламоқ учун ҳамма чораларни кўрди. Бу эса бутун социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини мустаҳкамлашда жуда катта ижобий роль ўйнади. Ҳар бир давлатнинг тенг ҳуқуқлилиги, суверенитетини ҳурматлаш, ўзаро ёрдамлашиш ва ўртоқларча ҳамкорлик, ҳар бир мамлакатнинг ўз интернационал бурчини ихтиёрий равишда бажариши асосида дўстлигимизнинг мустаҳкамланиб бориши учун қулай вазият вужудга келтирилди. Шу билан бирга, биз шуни уқтириб ўтишни истар эдикки, социалистик тенг ҳуқуқлилик муштарак йўлни коллектив бўлиб ишлаб чиқишда тенг ҳуқуқли бўлиб қатнашишдангина иборат бўлиб қолмай, шу билан бирга, социалистик мамлакатлардаги қардош партияларнинг бутун ҳамдўстликнинг тақдири учун кенг равишда жавобгар бўлишидан ҳам иборатдир.

Қардош партиялар Москва Кенгашининг Баёнотида капитализмдан ажралиб чиқаётган мамлакатларнинг мустаҳкам иттифоқини вужудга келтириш, уларнинг социализм ва коммунизм қуришдаги куч ва ғайратларини бирлаштириш зарурлиги тўғрисидаги қоида уқтириб ўтилган эди. Умуман бутун социалистик системанинг манфаатлари билан миллий манфаатлар бир-бирига уйғун равишда қўшиб олиб борилади. Турмуш шуни яққол кўрсатиб турибдики, ҳар бир мамлакат бошқа социалистик мамлакатлар билан чинакам бирлик ва ўзаро ёрдамлашиш асосида жуда яқиндан ҳамкорлик қилганидагина, ўзининг миллий вазифаларини жуда яхши ҳал қилиши мумкин.

Бизнинг бирлигимиз, бизнинг бирдамлик билан қилаётган ҳаракатларимиз ўз-ўзидан келиб чиқмайди. Буни объектив зарурат талаб қилмоқда, булар марксчи-ленинчи партиялар онгли фаолиятининг, муайян мақсадга қаратилган интернационалистик сиёсатининг, сафларимизни жипслаштириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликларининг натижасидир.

Биз шу нарсадан кўз юмаётганимиз йўқки, социалистик мамлакатларнинг ўзаро муносабатларида ички қурилишнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг у ёки бу хил масалаларини турлича тушуниш, ҳамкорлигимизнинг формаларини ва методларини турлича тушуниш пайдо бўлиб қолиши мумкин. Шундай бўлиши мумкин, чунки жаҳон социализм системасининг мамлакатлари янги жамият қуришнинг турлича босқичларида турибдилар, уларнинг ташқи дунё билан муносабатларини ривожлантиришдаги тажрибалари ҳамма жиҳатдан ҳам бир хилда, деб бўлмайди. Шу нарсани ҳам мустасно қилиб бўлмайдики, у ёки бу қардош партияларда марксизм-ленинизмнинг айрим проблемаларини ҳал қилишга турлича ёндошиш ҳам келишмовчиликларга сабаб бўлиши мумкин. Миллий, специфик хусусиятларнинг ролини ҳаддан ташқари ошириб юбориш марксизм-ленинизмдан четга чиқишга олиб келиши мумкин. Миллий хусусиятларни назар-эътиборга олмаслик турмушдан, оммадан ажралиб қолишга олиб келиши, социализм ишига зарар етказиши мумкин.

Мана шуларнинг ҳаммаси пайдо бўладиган келишмовчиликларни принципиал позицияда туриб, умумий ишимизга энг кам зарар етказадиган қилиб ҳал этишимизга имкон берадиган воситалар ва методларни ишлаб чиқиш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишга бизни мажбур этади.

Биз, коммунистлар, бир-биримиз билан бахслашувимиз мумкин. Лекин ўз мамлакатларимизнинг халқларини социалистик ҳамдўстликнинг ҳамма халқлари билан маҳкам бирдамлик руҳида тарбиялаш ҳамма шароитда ҳам бизнинг муқаддас бурчимиз бўлиб қолади. Коммунистлар халқларни фақат ўз мамлакатларигагина эмас, шу билан бирга, бутун социалистик ҳамдўстликка, ҳамма халқларга меҳр-муҳаббатли қилиб тарбиялашга, ҳар бир социалистик мамлакатда яшаб турган ҳар бир кишини бутун дунё меҳнаткашларига нисбатан ўзининг қардошлик бурчини тушунадиган қилиб тарбиялашга мажбурдирлар. Шундай қилмаслик коммунистларнинг зиммасидаги биринчи бурчни бажармаслик бўлади, социализм қураётган марксчи-ленинчи партияларни ва халқларни жипслаштириш, бирлигимизни кўз қорачўғидек сақлаш коммунистлар зиммасидаги биринчи бурчдир.

(Охири учинчи бетда)

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИ ХИТОЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ТОПШИРИЛДИ

Совет Иттифоқининг Хитой Халқ Республикасидаги элчиси ўртоқ С. В. Червоненко 1963 йил 2 апрелда Пекинда Хитой Компартияси Марказий Комитети Раисининг Ўринбосари ўртоқ Чжоу Энь-лай ва Хитой Компартияси Марказий Комитетининг Бош Секретари ўртоқ Ден Сяо-пин ҳузурида бўлиб, уларга КПСС Марказий Комитетининг Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетига шу йил 30 мартда юборган мактуби текстини топширди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ХИТОЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА МАКТУБИ

(Боши иккинчи бетда)

Миллатчилик ҳисларини ва одатларини авж олдирмоқ учун, социалистик халқлар ўртасида ишончсизликни ва хусуматни авж олдирмоқ учун ғоявий ва тактикавий келишмовчиликлардан ҳеч қандай ҳолатда манба тариқасида фойдаланиш лозим эмас. Биз тўла масъулият билан шуни айтамизки, мамлакатимиз халқларида қардош хитой халқига, бошқа халқларга нисбатан адоват туғдириши мумкин бўлган бирор ҳаракатни КПСС ҳеч қачон қилган эмас ва қилмайди. Аксинча, ҳамма ҳолатларда ҳам бизнинг партиямиз интернационализм, социалистик мамлакатларнинг халқлари билан, жаҳоннинг ҳамма халқлари билан қизғин дўстлик идеяларини оғишмай ва муттасил пропаганда қилиб келмоқда. Биз буни таъкидлаб ўтишни муҳим деб ҳисоблаймиз ва Хитой Коммунистик партиясининг Марказий Комитети шу позицияга қўшилади, деб умид қиламиз.

Халқаро коммунистик, ишчи ва озодлик ҳаракатида бутун куч-ғайратни бирлаштириб, халқларни империализмга қарши курашга сафарбар қилиш зарур. «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деб Маркс ва Энгельс ўртага ташлаган жанговар чақириқ шуни билдирадики, бундай бирлашиш одамларнинг қайси миллатга мансуб бўлишига, танасининг тусига, географик принципга асосланмасдан, балки антиимпериалистик синфий бирдамликка асосланади. Империализмга қарши курашмоқ учун оммани у ёки бу қитъага мансуб бўлиш принципига, — хоҳ Африкага, Осиёга, Латин Америкасига ёки Европага мансуб бўлиш принципига асосланибгина жипслаштириш курашаётган халқларга зарар етказиши мумкин. Бу бирлаштириш бўлмасдан, балки аслини олганда, яхлит антиимпериалистик фронт кучларини бир-биридан ажратиб юбориш бўлур эди.

Жаҳон коммунистик ҳаракати марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализмига содиқлиги билан кучлидир. Марксизм-ленинизмдан чекинишларга қарши, ҳар қандай оппортунизмга қарши КПСС курашиб келди ва бундан буён ҳам кураша беради. Икки фронтда — ўнг ва сўл оппортунизмга қарши курашиш зарурлиги тўғрисида 1960 йилги Баёнотда кўрсатиб ўтилган қоидага қаттиқ амал қилмоқдамиз. Баёнотда, ревизионизм жаҳон коммунистик ҳаракатидаги бош хавф эканлиги тўғри таъкидлаб ўтилган ва шу билан бирга, агар сектантчиликка ва догматизмга қарши изчил кураш олиб борилмаса, айрим партиялар ривожланишининг у ёки бу босқичида бош хавф бўлиб қолиши мумкин бўлган сектантчиликка ва догматизмга қарши қатъий курашиш зарурлиги кўрсатиб ўтилган.

Бизнинг партиямиз жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини марксизм-ленинизм принципларида мустаҳкамлаш манфаатларига амал қилиб. ўнг оппортунизмга ҳам, шунингдек хатарли бўлиш жиҳатидан ҳозирги вақтда ревизионизмдан қолишмаётган сўл оппортунизмга ҳам қарши бундан буён ҳам қатъий кураша беради. Биз коммунистик ҳаракат назарияси ва тактикасининг принципиал, туб масалаларида муросасиз бўлганимиз ҳолда, ревизионизмга ва сектантчиликка қарши курашганимиз ҳолда, бизнинг жипслашувимизга халақит бераётган барча тўсиқларни йўлдан олиб ташламоқ учун турли равишда тушунилаётган масалаларни сабр ва чидам билан ўртоқларча муҳокама қилиб аниқлашга куч ва ғайратимизни аямаймиз. Бунда биз шуни назарда тутиб иш кўраётирмизки, коммунистик ҳаракатнинг халқаро кенгашлари ҳам, шунингдек қардош партиялар ҳам марксизм-ленинизмнинг принципиал масалаларига доир у ёки бу хил хатоларни танқид қилишда бундай хатоларнинг хатарли эканлигини кўрсатиб беришни, шу хатоларни абадий сақлаб қолиш эмас, балки уларни тузатишга ёрдамлашишни ўз олдиларига вазифа қилиб қўймоқдалар. Биз революцион кучларни бир-биридан ажратишга эмас, ҳаракатимизнинг у ёки бу отрядларини четлаштиришга эмас, балки уларни бутун чоралар билан жипслаштиришга кўмаклашишга интилмоқдамиз. Ўз-ўзидан равшанки, коммунистлар марксизм-ленинизм назариясининг принципиал масалаларида ён беришга йўл қўйишлари мумкин эмас.

Интернационалистик партия бўлган КПСС жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидаги марксчи-ленинчи партияларнинг кураш тажрибасини диққат билан ўрганмоқда. Франция, Италия, АҚШ, Англия ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг ҳамда шу синфнинг революцион авангарди — коммунистик партияларнинг курашига; Осиё, Африка, Латин Америкаси мамлакатларида империалистик монополияларнинг мустамлакачиликнинг ва янги мустамлакачиликнинг хуружларига қарши, миллий ва социал озодлик учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган коммунистик партияларнинг курашига юксак баҳо бермоқдамиз.

Коммунистик партиялар миллатларнинг нуфузли кучлари сифатида, ўз халқларининг бахт-саодати учун курашувчиларнинг илғор отрядлари сифатида ўсиб вояга етдилар. Реакция коммунистларнинг иродасини синдиришга уриниб, уларга бирин-кетин зарба бераётганлиги тасодифий эмас. Коммунистик ҳаракатга қарши олиб бораётган ўзининг курашида реакция «Москванинг қўли» тўғрисидаги, яъни коммунистик партиялар миллий куч эмас, балки бошқа мамлакатнинг сиёсатини ўтказаётган, шу мамлакатнинг қуроли бўлиб хизмат қилаётган куч деган сийқаси чиққан ёлғондан фойдаланмоқда. Халқ оммасида коммунистик партияларга ишончсизлик туғдириш, коммунистларга қарши ўтказилаётган полиция репрессияларини оқлашга баҳона топиш учун империалистлар коммунистик партияларнинг ўсиб бораётган таъсирига қарши курашиш мақсадида ёвуз ният билан шундай қилмоқдалар.

Лекин соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси шуни биладики, фақат коммунистик партияларгина миллий манфаатларнинг чинакам ифодачилари ва ҳимоячилари, содиқ ватанпарварлардир, улар халқнинг бахт-саодати учун курашда ватанга муҳаббатни пролетар интернационализми билан бирга қўшмоқдалар. КПСС капитал мамлакатларидаги ўз қардошларининг қаҳрамонона курашини бутун чоралар билан қувватлашни, улар билан интернационал бирдамликни мустаҳкамлашни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди.

Ҳозирги замоннинг энг муҳим принципиал масалаларига, халқаро коммунистик ҳаракатнинг стратегияси ва тактикасининг энг муҳим принципиал масалаларига доир бизнинг баъзи мулоҳазаларимиз, умуман олганда. шулардан иборат бўлиб, биз бу хатда шуларни айтиб ўтишни зарур топдик.

Халқаро коммунистик ҳаракатнинг қардош партиялар Декларацияси ва Баёнотида ўз ифодасини топган ҳозирги йўли бирдан-бир тўғри йўл эканлигига қатъий амин бўлганимиз ҳолда, КПСС ва Хитой Коммунистик партияси вакилларининг бўладиган учрашувида қуйидаги энг актуал проблемаларни муҳокама қилиш мақсадга мувофиқ бўлур эди, деб ҳисоблар эдик.

а) жаҳон социалистик системасининг қудратини янада мустаҳкамлаш ва уни инсоният жамияти тараққиётининг ҳал қилувчи факторига айлантириш учун кураш масалалари, бу эса замонамизнинг фарқини кўрсатувчи асосий белгидир. Капитализм билан бўлаётган тинч иқтисодий мусобақада социалистик мамлакатларнинг ютиб чиқишини қандай қилиб тез ва яхшироқ таъминлашни биргаликда муҳокама қила олган бўлур эдик;

б) тинчлик ва тинч-тотув яшаш учун кураш масалалари. Янги жаҳон термоядро урушининг олдини олиш йўлидаги кураш учун барча тинчликсевар кучларнинг ғайрат ва ҳаракатини бирлаштириш зарурлиги. Тинчлик тарафдорларининг жуда кенг бирлик фронтини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш. Импералмзмнинг реакцион моҳиятини фош қилиш, империалистларнинг янги жаҳон уруши тайёрлаётганига қарши курашга, империалистларнинг агрессив ниятларини барбод қилишга, реакция ва уруш кучларини яккалаб қўйишга кенг халқ оммасини сафарбар қилиш ва омманинг ҳушёрлигини ошириш. Турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши тўғрисидаги ленинча принципни халқаро муносабатларда барқарор қилиш. Ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатиш учун кураш;

в) АҚШ бошчилигидаги империализмга қарши кураш масалалари. Капитализм позициялари заифлашаётганлигидан, жаҳон хўжалигидаги бутун капиталистик системанинг беқарорлиги ошиб бораётганлигидан, капитализмнинг зиддиятлари ва, аввало, меҳнат билан капитал ўртасидаги зиддиятлар, буржуа идеологияси ва сиёсатининг чуқур кризиси кескинлашиб бораётганлигидан ишимизнинг манфаатлари йўлида фойдаланиш. Капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг монополияларга қарши, ўзларининг социал озодликлари учун, одам-одамни эксплуатация қилишини битириш учун, халқларнинг демократик ҳуқуқларини ва эркинликларини кенгайтириш учун олиб бораётган синфий ва революцион курашини қўллаб-қувватлаш;

г) миллий озодлик ҳаракати масалалари. Халқларнинг миллий озодлик курашини қўллаб-қувватлаш ва бутун чоралар билан ривожлантириш. Ҳамма формалардаги мустамлакачиликни ва янги мустамлакачиликни батамом ва узил-кесил тугатиш учун кураш. Мустамлакачиликка қарши курашаётган халқларга, шунингдек ўз миллий озодлигига эришган мамлакатларга мадад бериш. Шу мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш;

д) социалистик ҳамдўстликнинг, коммунистик ҳаракат сафларининг бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлаш масалалари. Замонамизнинг, айниқса империалистик реакция коммунизмга қарши кураш учун бирлашаётган шароитда замонамизнинг энг нуфузли сиёсий кучи бўлган халқаро коммунистик ҳаракатни бутун чоралар билан жипслаштириш зарурлиги. Шу бирликка путур етказиши мумкин бўлган ҳеч қандай ҳаракатларга йўл қўймаслик, бамаслаҳат ишлаб чиқилган баҳолар ва хулосаларга ҳар бир қардош партиянинг бирдам бўлиб риоя қилиши. Ревизионизмга ва догматизмга қарши кураш марксизм-ленинизмнинг софлигини ҳимоя қилишнинг ва уни ижодий ривожлантиришнинг, коммунистик ҳаракатнинг янада муваффақиятлар қозонишининг энг зарур шарти, деб билиб, бу курашни давом эттириш. Қардош партияларнинг ўзаро муносабатларини пролетар интернационализми, ўзаро ёрдам ва бир-бирини қувватлаш принциплари асосида ривожлантириш. Империализмга ва реакцияга қарши идеология ва сиёсий курашни кучайтиришни биргаликда таъминлайдиган чораларни ишлаб чиқиш.

Сизнинг мактубингизда ўртага қўйилган, ҳаммани қизиқтириб турган ва Москва Кенгашларининг қарорларини амалга ошириш учун кураш вазифаларидан келиб чиқадиган ҳамма масалалар музокараларда муҳокама қилиниши мумкин. СССР билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги жипсликни мустаҳкамлашга алоқадор бўлган масалаларнинг муҳокама қилиниши катта аҳамиятга эга бўлур эди.

Сиз ўз мактубингизда Албания ва Югославия масалаларини тилга олгансиз. Илгари сизларга ёзганимиздек, биз бу масалалар гарчи принципиал масалалар бўлса-да учрашувимизда муҳокама қилишни талаб этувчи ҳозирги замоннинг асосий проблемаларидан эътиборни четга тортиб қўймаслиги мумкин ва керак, деб ҳисоблаймиз.

Бизнинг партиямиз Албания раҳбарларининг нифоқчиликдан иборат ҳатти-ҳаракатларини қоралаб, айни маҳалда Албания Меҳнат партиясининг КПСС ва бошқа қардош партиялар билан муносабатларини нормаллаштириш учун неча марталаб зарур чораларни кўрди. Албания Меҳнат партиясининг раҳбарлари сўнгги вақтларда неча марталаб бизнинг партиямизга ва совет халқига бўҳтончилик билан ҳужум қилдилар ва ҳужум қилишни давом эттирмоқдалар, шунга қарамай, биз олий манфаатларга амал қилиб. КПСС билан Албания Меҳнат партияси ўртасидаги муносабатлар яхшиланиб кетиши мумкин, деган фикрдан қайтмаймиз. Шу йил февраль ойининг охирида КПСС Марказий Комитети яна бир марта ташаббускорлик кўрсатиб, иккала партиямиз вакилларининг икки томонлама учрашувини ўтказиш тўғрисидаги таклиф билан Албания Меҳнат партиясининг Марказий Комитетига мурожаат қилди. Аммо бизнинг ўртоқларча кўрган ана шу чорамиз ҳам Албания раҳбарлари томонидан лозим бўлганича маъқуллаб кутиб олинмади. Албания Меҳнат партиясининг раҳбарлари икки томонлама учрашув ўтказиш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг таклифи ёзилган мактубимизни ҳатто қабул қилиб олишни лозим кўрмадилар. Кейинчалик эсларини йиғиб олдилар шекилли, Албания раҳбарлари мактуб юбориб, бир қанча писандалар ва шартларни ўртага қўйган ҳолда ана шундай учрашув тўғрисида гапирадилар. Башарти, уларнинг истаги рост бўлса, биз учрашишга тайёрмиз.

Югославияга келганда шуни айтиш керакки, биз ана шу мамлакатда мавжуд бўлган объектив иқтисодий ва сиёсий шароитларни анализ қилиш ва ана шу шароитларга баҳо беришга асосланиб, уни социалистик мамлакат деб ҳисоблаймиз ҳамда у билан ўз муносабатларимизда Югославия Федератив Халқ Республикасини социалистик ҳамдўстлик билан яқинлаштиришга интилмоқдамизки, бу нарса қардош партияларнинг жаҳондаги ҳамма антиимпериалистик кучларни бирлаштиришга қаратилган йўлига мос келади. Биз сўнгги вақтларда Югославиянинг иқтисодий ва социал-сиёсий ҳаётида намоён бўлаётган маълум ижобий тенденцияларни ҳам ҳисобга олмоқдамиз. Шу билан бирга КПСС бир қанча идеологик масалаларда Югославия Коммунистлар Союзи билан жиддий келишмовчиликлар борлигини кўриб турибди, буни югославиялик ўртоқларга рўй-рост айтиб, ўзи нотўғри деб билган уларнинг қарашларини танқид қилишни зарур деб ҳисоблайди.

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети ўзининг 1963 йил 9 мартдаги мактубида бизнинг ҳозир жаҳон коммунистик ҳаракати ҳаётида жуда масъулиятли пайт бошланди, деган фикримизга қўшилганлигини билдиради. Бундан буён бир сафда бора берамизми ёки ишчилар синфи, мамлакатларимизнинг халқлари ва барча меҳнаткашлар учун зарарли бўлган, фақат бир-биримиздан кўнглимизнинг совуб кетишига, социализм кучларининг заифлашувига, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини қўпоришга сабаб бўла оладиган курашга ўзимизнинг тортиб қўйилишимизга имкон берамизми — бу нарса бизга, бизнинг партияларимизга, сиёсатимизнинг тўғри бўлишига боғлиқдир.

Катта ва кучли партиялар бўлган КПСС билан Хитой Коммунистик партияси бундай аҳволдан озроқ зарар кўрган ҳолда чиқиб оладилар, албатта, аммо бошқа партиялар учун, хусусан, мураккаб шароитларда иш кўраётган партиялар учун катта ва бунинг устига кераксиз қийинчиликлар туғиладики, бизнинг мақсадимиз бундай эмаслиги турган гап.

Ҳамма нарса мана шу жиддий ва мураккаб вазиятда қандай иш кўришимизга боғлиқдир. Мунозарани давом эттириш йўлига ўтиб, ҳиссиёт тақозоси билан иш кўрамиз-да, баҳсни даҳанаки жангга, қардош партияларга қарши далил-исботсиз айбларни қўйиш ва ҳужумлар қилишга айлантириб юборамизми ёки буюк ишимизнинг тақдири учун юксак масъулиятимизни англаган ҳолда, воқеалар ривожини бошқа йўлга солиб юбориб,— ҳозирги кунда бир-биримизни айириб турган нарсалардан юқорироқ кўтарилиш, ўртоқларга хос бўлмаган мунозарани бас қилиш ҳамда куч-ғайратларимизни совет-хитой жанговар ҳамкорлигини мустаҳкамлашга, барча қардош партиялар дўстлигини мустаҳкамлашга олиб борувчи йўлларни қидиришга қаратиш учун мардлик кўрсата оламизми.

Фикрлар курашисиз ҳеч қандай ҳаракат, шу жумладан коммунистик ҳаракат ҳам бўлиши мумкин эмаслигини биз тушунамиз. Бироқ, халқаро коммунистик ҳаракат манфаатларига путур етказувчи кураш усулларини ҳеч қандай келишмовчиликлар, у ёки бу партиянинг ҳатти-ҳаракати туғдирган ҳеч қандай норозилик оқлай олмайди. Биз халқаро ишчилар синфининг мақсадлари ва вазифаларини қанчалик чуқурроқ ва кенгроқ тушунсак келишмовчиликларимиз бугун нақадар жиддий бўлиб кўринмасин, уларни ётиғи билан ва астойдил таҳлил қилиб чиқишга, ана шу келишмовчиликлар ижобий ишимизга халақит бермайдиган, халқаро ишчилар синфининг революцион фаолиятини издан чиқармайдиган бўлишига шунчалик кўп ғайрат сарфламоғимиз керак.

Халқаро коммунистик ҳаракатда марксча-ленинча йўлни изчиллик билан амалга ошириш учун. ревизионизм ва догматизмга қарши, халқаро коммунистик ҳаракат сафларини жипслаштириш учун, коллектив равишда ишлаб чиқилган йўлни ҳурматлаш учун, бу йўлни ҳар қандай тарзда бузиш ва ўзбошимчалик билан талқин этиш ҳолларига қарши келинглар, биргаликда курашайлик.

Бизнинг партиямиз мунозара курашининг жазавасига берилмайди, балки жаҳон коммунистик ҳаракати олдидаги умумий масъулиятимизни англаб, мунозараларнинг янги даврасига тойиб кетишдан иборат хатарли процессни тўхтатиб қолишга ҳаракат қилади. Шу нарса ҳаммага аёнки, Хитой матбуотида эълон қилинган сўнгги мақолалардаги асоссиз ҳужумларга жавобан. КПССнинг ленинча йўлини ҳимоя қилиш, халқаро коммунистик ҳаракатнинг умумий йўлини ҳимоя қилиш учун айтамиз десак, биз ҳам бирталай гап топган бўлур эдик. Башарти, биз ҳозир шундай қилмаётган эканмиз, бунга сабаб шуки, коммунистик ҳаракат душманларини қувонтириб қўймоқчи эмасмиз. Биз умидвормизки кескинлашиб кетган мунозаранинг зарарлиги тушуниб олинади, социалистик система билан халқаро коммунистик ҳаракатнинг жипслиги манфаатлари эса ҳамма нарсадан устун қўйиладиган бўлади. Шу сабабдан, биз курашни кескинлаштириш учун эмас, балки халқаро коммунистик ҳаракатда пайдо бўлган энг муҳим масалаларда ўзаро ҳамжиҳатликка эришиш учун сизларга учрашишни таклиф қилмоқдамиз.

Жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидаги дўстларимиз бу учрашувга зўр умидлар боғлаб, уни мунтазирлик билан кутаётганликларини биз англаб турибмиз. Учрашувимиз дўстларимизни қувонтирадиган ва коммунизм душманларини куйдирадиган натижаларга эришиш бизларга, бизнинг ирродамиз ва ақл-идрокимизга боғлиқ. Бу эса барча мазлумларни озод қилиш учун, ер юзида тинчлик ва социализмнинг ғалабаси учун, марксизм-ленинизм буюк революцион таълимотининг тантанаси учун кураш ишига қўшадиган умумий ҳиссамиз бўлади.

Коммунистик салом билан

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

1963 йил 30 март.

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги М. Горький номли Маданият уйи ходимлари идеология ишларини кучайтиришга асосий эътиборни қаратмоқдалар. Улар маҳаллаларда тез-тез бўлиб турадилар. Аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари намунали йўлга қўйилган. Суратда: хотин-қизлар Советининг раиси Нури Миркомилова (ўнгда) бир группа аёллар билан суҳбат ўтказаётир.

А. Абалян фотоси.

КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ ЖАНГОВАР ФРОНТИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда идеология ишларини кучайтиришга ҳамиша катта эътибор билан қарамоқдалар. Чунки идеология иши том маъноси билан ҳаётий муҳим масаладир, коммунистик қурилишнинг жанговар фронтидир.

КПСС Программасида ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтилганидек, «Коммунизм ғалабаси учун курашда идеология иши тобора кучли факторга айланмоқда. Жамият аъзоларининг онглилиги қанча юқори бўлса, уларнинг коммунизм моддий-техника базасини яратишдаги, коммунистик меҳнат формаларини ва кишилар ўртасидаги янги муносабатларни ривожлантиришдаги ижодий активлиги шунча тўла ва кенг ривожланади ва, бинобарин, коммунизм қурилиши вазифалари шунча тез ва муваффақиятли ҳал қилинади». Партия идеология ишининг буюк сафарбарлик ва ташкилотчилик кучини, унинг барча меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш борасидаги беқиёс ролини алоҳида таъкидлаш билан бирга, ана шу соҳада жуда катта ишларни амалга оширмоқда.

Айниқса, КПСС XXII съездидан сўнг идеология ишини кучайтириш, унинг таъсирчанлигини оширишда кескин бурилиш рўй берди. Партия идеология ишининг бир қатор туб масалаларини ҳал қилиб берди, меҳнаткашларни янги фикрлар ва ғоялар билан қуроллантирди. Съезддан кейин ўтган қисқа вақт ичида идеология ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши, ижтимоий фанлар кафедралари мудирларининг кенгаши ўтказилди, баъзибир йирик шаҳарлар партия ташкилотларининг ҳисоботлари ҳамда радио, телевидение ва бадиий кинематография масалалари юзасидан партия Марказий Комитетининг маълум қарорлари қабул қилинди.

Бу амалий тадбирларнинг ҳаммаси — партиямизнинг совет халқи маънавий бойликларини кўпайтириш тўғрисида оталарча муттасил ғамхўрлик қилаётганлигининг чинакам далилидир.

20—21 мартда Тошкентда Ўрта Осиё республикалари идеология ходимларининг кенгаши ўтказилганлиги ана шу республикаларнинг халқлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Ғоят муҳим масалалар, янги фикрлар ўртага ташланган ва қизғин муҳокама қилинган бу катта йиғинда Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари, область ва шаҳар комитетлари секретарлари, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари секретарларининг ўринбосарлари, фан ва маданият муассасалари ходимлари, адабиёт ҳамда санъат арбоблари ва идеология фронтининг бошқа ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг секретари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Идеология комиссиясининг раиси Л. Ф. Ильичев «Партия ташкилотларининг идеология иши тўғрисида» чуқур мазмунли доклад қилди. Ўрта Осиё республикаларида идеология ишининг йўлга қўйилиши билан боғлиқ бўлган бир қатор масалалар муҳокама қилинди, бу соҳадаги жиддий камчиликлар қаттиқ танқид остига олинди. Кенгаш идеология ходимлари олдида турган янги, конкрет вазифаларни белгилаб берди.

Идеология иши кампаниячиликдан иборат бўлмай, балки сабр-чидам ва қунт билан олиб бориладиган кундалик амалий ишдир. У кураш, қаттиқ ва кун сайин олиб бориладиган кураш демакдир. Н. С. Хрушчев тўғри кўрсатиб ўтганидек, идеология фронтининг солдатлари коммунистик қурилишнинг олдинги сафларида туриб, кураш олиб бормоқлари лозим. Идеология соҳасида ишлаётган барча кишилар ўз қуролларини тинмай ўткирлаштирган, ўз фаолиятларини такомиллаштира борган ҳолда, мамлакатимиз олдида турган иқтисодий ва социал-сиёсий вазифаларнинг муваффақиятли равишда бажарилишини таъминлашлари керак. Идеология иши мамлакатимиз хўжалик вазифаларини ўз вақтида ҳал этишнинг қудратли факторидир.

Кейинги вақтларда областимизда ана шу муҳим соҳадаги ишларга эътибор сезиларли даражада кучайтирилди. Район партия комитетлари, колхоз ва совхозлар, завод ва фабрикалар, транспорт ва қурилиш корхоналарининг партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини ва партия Программасини амалга ошираборib, идеология ишлари савиясини юксалтирмоқдалар, бу ишни янада конкрет ва муайян мақсадни кўзлаган ҳолда олиб бормоқдалар.

Эндиликда областимиздаги кўпчилик партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг бюро мажлисларида идеология иши масалалари тез-тез муҳокама қилинадиган бўлиб қолди. Жойларда идеология иши турмуш билан, ташкилотчилик ишлари билан бевосита боғланган ҳолда олиб борилябти. Бунга Чирчиқ, Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарларини, Калинин, Юқори Чирчиқ районларини, Тошкент шаҳридаги Октябрь, Ленин ва Куйбишев районларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу жойларда идеология ишининг ҳамма воситаларидан самарали фойдаланилмоқда.

Шу муносабат билан партия ишларини жамоатчилик асосларида ривожлантиришга ҳам эътибор кучайтирилди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев таъкидлаб ўтганидек, партия иши — аслини олганда ижтимоий фаолият доираси бўлиб, бу ишда актив иштирок этиш ҳар бир коммунистнинг бурчидир.

Партия ташкилотларининг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, партия ишларини жамоатчилик асосларида ривожлантириш, яъни штатсиз бўлимлар, ҳар турли комиссиялар тузиш, штатсиз ходимлардан фойдаланиш партия комитетларининг коллектив раҳбарлик органи сифатидаги ролини янада кучайтиради, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик савиясини оширади, шунингдек хўжалик, маданият ҳамда идеология фронтининг барча участкаларига актив равишда таъсир кўрсатиш имконини беради.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг бу соҳадаги фаолияти диққатга сазовордир. Партия комитети ҳузурида ташкил қилинган штатсиз идеология комиссияси ўз ишини яхши йўлга қўйиб олди. 90 кишидан иборат бўлган бу комиссияга ўртоқ Ш. Ғаниева раҳбарлик қиляпти.

Идеология комиссияси ўзи қилиши лозим бўлган конкрет вазифаларни белгилаб олган. Мустақил равишда иш олиб борадиган бир қанча бўлимлар тузилган. Мактаблар бўйича (бошлиғи ўртоқ Ш. Шохалимов), бошланғич партия ташкилотларида сиёсий ўқиш ишларини текшириш бўйича (бошлиғи ўртоқ Ғ. Исломов) тузилган бўлимлар шулар жумласидандир.

Бундан ташқари, доимий ишлайдиган пропагандистлар семинари ҳам бўлиб, машғулотлар ҳар ойда бир марта мунтазам равишда ўтказиб турилади. Доимий семинарнинг 12 та секцияси бор. Ҳар бир секция мустақил ишлайди. Мазкур секцияларга қатнашувчилар конкрет экономика, кундалик сиёсат, КПСС тарихи ва бошқа фанлар юзасидан билим оладилар.

Бу хилдаги амалий тадбирлар район меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашда, хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажаришда катта ёрдам бермоқда.

Тошкент шаҳридаги Октябрь ва Куйбишев район партия комитетлари олиб бораётган идеологик ишлар ҳам эътиборни жалб қилади. Куйбишев райкоми 30 га яқин штатсиз инструкторлар билан иш олиб боряпти. Бу инструкторларнинг кўпчилиги ўрта ва олий маълумотли, малакали ходимлардан иборат бўлиб, уларнинг айримлари тегишли партия ташкилотларига бириктиб қўйилган.

Ўтган йили Гулистон, Бўка, Сирдарё ва собиқ Оққўрғон районлари асосий хомашё — пахта етиштиришда орқада судралиб қолиб, планни бажара олмаган эканлар, бу факт ана шу жойларда меҳнаткашлар ўртасида идеология ва тушунтириш ишларининг кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлигидан далолат беради.

Идеологияя ишига бефарқ қараётган, эскича ишлашга уринаётган партия комитетлари ҳам борки, бунга сира тоқат қилиб бўлмайди. Ҳамма партия комитетларининг меҳнаткашларда ва даставвал коммунистларда юксак ғоявийлик, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш туйғусини тарбиялашларига эришмоқ керак.

Кейинги вақтларда идеология соҳасида ҳам жамоатчилик асосларининг тобора кенг ёйилаётгани кўзга ташланмоқда. Бу ғоят фойдали ва прогрессив бир ҳолдир. Барча партия комитетлари ҳузурида, бошланғич партия ташкилотларда тузилган жамоатчилик асосидаги идеология комиссиялари, методика кенгашлари, сиёсий маориф кабинетлари, сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамият группалари, халқ университетлари, доимий лекторийлар идеология соҳасида жуда катта ишларни амалга ошираётирлар.

Кишиларни меҳнатга муҳаббат руҳида, техника ва ишлаб чиқариш резервларидан яхши ва тўлароқ фойдаланишга интилиш руҳида тарбиялашни ҳамма чоралар билан кучайтириш — партия ташкилотлари олдида турган асосий вазифалардан биридир. Яхши уюштирилган ғоявий-тарбиявий иш хўжалик планларини муваффақиятли бажаришга эришиш гаровидир.

Т. РАСУЛЕВ.

ВЕНГРИЯЛИК ДЎСТЛАРГА САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

МОСКВА, 3 апрель. (ТАСС). Венгрия Халқ Республикасининг миллий байрами — Озодлик куни муносабати билан Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Янош Кадар ва Иштван Доби ўртоқларга энг самимий табриклар ҳамда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига, Венгрия Халқ Республикаси президиумига, Революцион ишчи — деҳқонлар ҳукуматига ва бутун қардош венгер халқига дўстона истаклар йўлладилар.

Телеграммада таъкидланадики, Венгрия Социалистик ишчи партияси ва унинг Марказий Комитети раҳбарлигида венгер меҳнаткашлари эришган ажойиб ғалабалар барча совет кишиларининг қалбини қувончга тўлдирмоқда. Ҳар тарафлама самарали совет-венгер ҳамкорлиги йил сайин ўсиб бораётганлигини таъкидлаб, Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев чуқур ишонч билдириб айтадиларки, бу ҳамкорлик бундан буён ҳам муттасил ривожлана беради, чунки бу ҳамкорлик ҳар иккала халқнинг ҳаётий манфаатларига, социализм ва коммунизм ишининг тантанаси учун кураш манфаатларига батамом ва тўла мос келади.

СОВЕТ-ФИНЛЯНДИЯ ШАРТНОМАСИНИНГ 15 ЙИЛЛИГИ БАЙРАМИДА ҚАТНАШИШ УЧУН

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет-Финляндия шартномасининг 15 йиллиги байрамида қатнашиш учун Совет ҳукумат делегацияси 4 апрелга ўтар кечаси Финляндияга жўнаб кетди. Делегация составида СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин ва бошқа расмий кишилар бор.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Ленинград вокзалида делегацияни СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян ва бошқа ўртоқлар узатиб қолдилар. (ТАСС).

ТАСС раддияси

Англияда чиқадиган «Дейли экспресс» газетаси Совет Иттифоқи «Африкадаги мустақил давлат Сомалида сув ости кемалари ва бошқа ҳарбий кемалар учун базалар вужудга келтириш»га уринмоқда деган хабарни тарқатди.

ТАСС қуйидагиларни айтиш ваколатини олган: Юқорида айтилган хабар бошдан охиригача уйдирмадир. Бу уйдирмани ўйлаб чиқарган кишилар уни тарқатиш билан, афтидан, Англия ва бошқа империалистик давлатлар томонидан Африкада ва Яқин Шарқда қилинаётган найранглар ва ҳарбий иғвогарликлардан халқаро жамоатчиликнинг эътиборини четга тортишга умид боғлаётган бўлсалар керак.

ЖУМА — ШАҲАР ОЗОДАЛИГИ КУНИ

ШАҲРИМИЗ ҲУСНИ УЧУН!

Ҳар бир онгли гражданнинг вазифаси — ўз шаҳрини, районини, кўчасини, ҳовли-жойини тоза тутишдир!

«ЯШИЛ ЛИБОС» ПАЙҲОН ҚИЛИНМАСИН!

Шаҳримизни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш юзасидан жуда катта тадбирлар амалга оширилаётир. Октябрь районида яшовчи меҳнаткашлар ҳам ўз территорияларини «яшил либослар»га буркаш, кўча ва ариқларни тозалаш, ноobод ерларни серфайз қилиш соҳасида тилга олса арзигудек ишлар қилмоқдалар. Коммунал хўжалик бўлими коллективи ободончилик тадбирларини кенг жамоатчиликка таянган ҳолда амалга оширмоқда.

Сўнгги йилларда районимизда ҳашар усулида анчагина ишларни бажардик. Кўчаларни текислаш, гулзорлар ва салқин хиёбонлар вужудга келтиришда маҳалла аҳолилари жонбозлик кўрсатишмоқда. Ташкил қилинаётган якшанбаликларда минглаб меҳнаткашлар актив иштирок этмоқдалар.

Ана шу кўпчилик меҳнатини қадрлаш, тозалаб, тартибга келтирилган жойларни доимо озода сақлаш, экилган дарахт кўчатларини авайлаб парвариш қилиш энг муҳим вазифадир. Лекин шуни афсус билан айтиш мумкинки бировлар яхши ният билан кўчат экса, баъзи «бели оғримай нон еяётган»лар уни нобуд қилади, айрим ноинсофлар эса кўра-билатуриб гулзорларни пайхон қилади.

Мен ана шу ҳақда тўхталиб ўтмоқчиман. Маълумки, кўча четларига дарахт ўтқазиш, газонлар, илк баҳардан турланиб очилиб кишиларга завқ бағишловчи гулзорлар барпо қилиш учун давлатнинг қанчадан-қанча маблағи, ободончилик ишлари билан шуғулланувчи коллективларнинг пешона тери, меҳнати сарф бўлади. Таассуфки, баъзи бир ташкилотлар бунга енгил-елпи қарайдилар, оғизда обод қилиш керак дейдилар-у, амалда эса бутунлай аксича иш тутадилар.

Навоий ва Ҳамза кўчалари пойтахтимизнинг энг катта магистрал кўчаларидандир. Кейинги вақтларда бу кўчаларга газ қувурлари ўтказилиши муносабати билан анчагина бесарамжонликлар бўлди. Газ ўтказиш учун қувур ётқизиш керак, бунга эътирозимиз йўқ албатта. Бироқ «Стройгазмонтаж» (бошқарувчиси Мирзаянц) ишчилари ўта кетган даражада пала-партишлик ва эҳтиётсизлик билан иш олиб борадилар. Натижада кўча четларидаги дарахтлар, газон ва гулзорлар пайхон қилинмоқда.

Навоий ва Ҳамза кўчасига газ қувурлари ётқизилган пайтда давлатга каттагина моддий зарар етказилган. Мана фактларга мурожаат қилайлик: қурилиш техникуми, жуда кўп уйлар, область ижроия комитети биноси, гастроном, янги қурилаётган панорамали кинотеатр, Дала кўчаси, Комсомол майдонидаги фонтан, коммунал хўжалик министрлиги ва бошқа кўпгина жамоат биноларининг олдидаги жонли тўсиқлар, кўплаб дарахт кўчатлари пайхон қилинган, газон ва гулзорлар йўқ қилиб юборилган. Ариқ тармоқлари эса бузилган, сим ёғочлар олиб ташланган.

Шундай қилиб, «Стройгазмонтаж» Навоий, Ҳамза ва Дала кўчалари бўйича давлатга 980 сўмга яқин моддий зарар келтирган. Бу «яшил либослар» пайхон қилиниши ва ариқ тармоқларининг бузилиши натижасидир. Хўш, қувур ётқизиш ишларини моддий зарар келтирмай қилиш мумкинми? Албатта қилса бўлади, бунинг учун ишни тўғри ташкил қилиш, пала-партишликка йўл қўймаслик кифоя эди.

Кейинги вақтларда яна бошқа қизиқ ҳангомаларнинг гувоҳи бўляпмиз. Биз, коммунал хўжалик бўлими ходимлари кўчаларни тартибга келтириб, дарахт ва гуллар ўтқазяпмиз-у, баъзи автобазага қарашли транспортлар нуқул бузишга «ёрдам беришяпти». Яқинда район территориясидаги дарахт кўчатларининг ҳолатини текшириб кўрдик. Кузатишлар шуни кўрсатдики, 3-автобазага қарашли бир қанча пассажир автобуслари пассажирларни остановкаларда тушириш ва машинага чиқариш тартибига мутлақо риоя қилмайдилар. Масалан, ЕЭ 40—05, ЕХ 39—19, ЕЗ 16—47, ЕХ 07—41, ЕХ 59—05 номерли машиналар пассажирларни тўппа-тўғри газонлар ва гулзорлар устига туширадилар. Натижада ётқизилган яшил чимлар, ниҳоллар нобуд бўлмоқда. Комсомол майдонидан турли маршрутлар бўйича қатнайдиган автобуслар эса ғоят ифлос ҳолда юришади.

Навоий ва Полиграфия кўчаларида ҳам худди шундай аҳволни кўриш мумкин. Баъзи автобус шофёрлари машинани дуч келган жойда тўхтатишади. Район партия комитети биноси қаршисидаги чорраҳадаги газонлар ҳам машиналар тагида пайҳон бўлди. Санитария бошқармасига қарашли ТНА 44—45, Юнусободга қатновчи ТНА 46—72, ТНА 68—80, ЕХ 17—24 номерли пассажир автобуслари тўппа-тўғри газон устида тўхтаганлар. Бу билан давлатга 275 сўм миқдорида моддий зарар келтирилган.

Бундай мисоллардан яна кўплаб келтириш мумкин. Биз 3-автобаза, шаҳар савдо бошқармаси ва шаҳар автотрести бошқармаси раҳбарларига юқоридаги воқеалар ҳақида ўз вақтида маълум қилдик. Келтирилган моддий зарарни айбдорлардан ундириб олиш, «яшил бойлик»ларни нобуд қилаётганларга нисбатан тегишли чора кўришларини сўрадик. Бироқ бу ташкилот раҳбарлари бизга тутуруқсиз, юзаки жавоб ёзиш билан чекланишди, холос.

Яқинда шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг Тошкентни янада обод қилиш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан мурожаати эълон қилинди. Ана шу мурожаатга амалий иш билан жавоб бериш ҳар бир тошкентликнинг граждaнлик бурчидир. Шуни унутмаслик керакки, ободонлаштириш ойликларида амалга оширилган тадбирлар самарали бўлсин, экилган дарахт кўчатлари, ҳаётимиз безаги бўлган гулларни авайлаб, меҳр билан парвариш қилайлик.

Жонажон пойтахтимизнинг ҳуснига ҳусн қўшувчи «яшил либослар» яксон қилинмасин!

К. ФАИЗИЕВ

Октябрь район коммунал хўжалик бўлими мудири.

Пойтахтимизнинг Чилонзор массивида яшовчи меҳнаткашларнинг маданий дам олишлари учун 6 гектар майдонда кўркам маданият ва истироҳат парки барпо этилмоқда. Суратда: янги паркнинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотоси.

ЎЗ ТАШАББУСЛАРИ БИЛАН

Чилонзорликлар шаҳримизнинг кўрки бўлган бу массивни яшил либосга буркаш йўлида катта иш қилишмоқда. Райониинг «Мевазор», «Кичик Қозирobod», «Новза» маҳаллалари активлари бу масалага айниқса, катта эътибор бермоқдалар. Улар бўш вақтларида ўз территорияларидаги ариқ-зовурларни тозалаб, дарахт ниҳолларн экмоқдалар.

Яқинда «Новза» маҳалласи аҳолиси оммавий шанбалик ўтказди. Кўпчиликнинг кучи билан 6 километрга яқин масофадаги ариқ тозаланди, унинг четларига ҳар хил мева кўчатлари ўтқазилди. Кўкаламзорлаштиришда 5-мебель фабрикасининг ишчиси Ғ. Толипов, инженер О. Исҳоқов ва Н. Саъдуллаевлар ҳаммага ўрнак бўлишди. Шанбаликка маҳалланинг кекса отахони Толиб ота раҳбарлик қилди.

Ҳ. ШАРИПОВ.

ТАБИАТИМ РАВШАН ТОРТСИН ДЕСАНГ...

Айниқса ёзнинг илиқ-иссиқ кунлари ўзинг яшаётган ҳовли, кўчаларинг озода, кўмкўк майсазор, дарахтзор бўлганига не етсин. Ишдан кейин ана шундай жойларда хордиқ чиқариш қандай яхши. Табиатинг ҳам анча равшан тортади, ўзингни ҳам енгил хис қиласан киши.

Шаҳар партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар меҳнаткашларига мурожаат қилиб 1 апрелдан 30 апрелгача ободонлаштириш ойлиги эълон қилди.

Киров район меҳнаткашлари бу мурожаатга жавобан ҳовлиларда, кўчаларда дарахтлар ўтқазиш ва маҳалла территорияларининг озодалиги учун мусобақани қизитиб юбордилар. Улар жамоатчилик ёрдамига таяниб қисқа вақт ичида Энгельс, Братский ва Каракульский кўчаларини турли аҳлат ва чиқиндилардан тозаладилар, ариқ четларига бир неча юз туп тол ва бошқа дарахт кўчатлари ўтқазилди. Ўтган дам олиш куни бу кампанияда 30 машина ва турли маҳаллаларнинг мингдан ортиқ аҳолиси қатнашди.

Бундай якшанбаликлар ўтказиш райондаги барча маҳаллаларда одат тусига кириб бормоқда. Маҳаллаларда айниқса ариқларни тоза тутиш, оқар сувлар ифлосланишига йўл қўймаслик, кўча ва ҳовлиларни санитария жиҳатидан тоза сақлаш каби тадбирларга жиддий эътибор берилаётир.

М. ЗАРИПОВ.

ЭЗГУ НИЯТ БИЛАН

Фасллар келинчаги — гўзал баҳор келгач, ўлкамиз жамолининг кўркига-кўрк қўшилди. Кўклам нафаси, ёшлик нашидаси, анвойи гулларнинг хушбўй ҳидини ҳамма хонадонда, шаҳримиз кўчалари, маданият ва истироҳат боғларида сезиш мумкин.

Бу фасл шундайки, унда ёшу қари, ҳар бир инсон яхши ният билан ниҳол экиб, унинг ҳосили ва соясидан баҳраманд бўлгиси келади. Бундай эзгу ниятли кишиларни ўтган якшанба куни пойтахтимизнинг гўзал жойларидан бири «Победа» паркида кўплаб кўриш мумкин эди. Бу ерда «Яшил бойлик дўстлари байрами» ўтказилди.

Бу яхши ташаббус паркда иккинчи марта ўтказилиши.

Кўмкўк либосга ўралган паркка киришингиз биланоқ баҳридилингиз очилади. Қуёшнинг заррин нурлари жилваланаётган Бўзсув ҳам, яшил баргак тақиб олган мажнунтоллар ҳам бу ерга келувчиларни кулиб қарши олаётгандек туюлади.

...Соат 11. Радио карнайлари орқали дикторнинг қўнғироқ овози янгради. Ҳамманинг диққати унда. Диктор паркка келганларни кўклам байрами билан табриклади. Кун тартиби билан таништиргач, уларни «Дўстлик майдони»га таклиф этди. Паркка ботаника боғи ва шаҳар кўкаламзорлаштириш тресги манзарали дарахтлар, ҳар хил навли олма, олча, олхўри, гилос, шафтоли, ранг-баранг гул кўчатларини олиб келган эди. Одамлар кўчатларни шу ернинг ўзида сотиб олиб экишлари мумкин.

Ўтган йили кузда бўлган биринчи байрамдан буён яхши ният билан кўчат экувчилар сафи янада ортди.

Парк территориясида яна янги майдонча ажратилиб уни кўкаламзорлаштиришга қарор қилинган эди. Кишилар бирин-кетин кўчат сотиб олиб шу майдон томон йўл олдилар. Ҳар ким ўз ҳаётидаги унитилмас воқеани кўчат экиб абадийлаштиришга ҳаракат қилардилар. Биров туғилган кунини, бошқаси янги фарзандини, яна бири комсомол сафига қабул қилинганлигини, диплом олганини, келин-куёвлар янги турмуш қурганини хотирлаш учун ниҳол ўтқаза бошлашди.

Шу куни паркда республикамизнинг таниқли агрономи ва боғбонлари келиб кўчат ўтқазиш ҳамда уни парвариш қилиш юзасидан яшил бойлик дўстларига қимматли маслаҳатлар бердилар.

Яшил бойлик дўстлари байрамини ўтказишда жамоатчи-агроном А. Шабалина жонбозлик кўрсатди. Паркнинг бу собиқ ходими қарилиги туфайли пенсияга чиққан бўлишига қарамай ҳали ҳам ободонлаштириш ишига бош-қош бўлиб юради. У ҳар бир туп гул, ҳар бир ниҳол учун жонини бергудек. Унинг сўнмас меҳри, ғайрати туфайли боғ тобора яшнамоқда.

Г. СОЛИҲОВА.

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

Ўтган дам олиш куни қуёш ҳали ўз сепини йиғмасданоқ кўча хашарчилар билан гавжум бўлабошлади. Бири белкурак, бири кетмон кўтарган кишилар маҳаллада қачонлардан бери ташландиқ бўлиб ётган тепаликка шошилар эдилар. Ҳа, улар маҳалла ҳуснига доғ солиб турган бу тепалик ўрнида мана, бугун гулзор яратишга аҳд қилишган.

— Мулла Одилбой, энди бу тепалик жуда ҳам ўзгариб кетадиган бўлди-да, — деди пенсионер Ражаб ота Ёрмуҳамедов бугун йиғилган аҳолининг бир ёқадан бош чиқариб хайрли ишга отланганидан суюниб.

— Ҳа, тўғри айтдингиз отахон, — жавоб қайтарди Одил ака, — халқимиз бирлашган ўзар деб бечиз айтмаганда. Бугун ҳаммамиз биргалашиб тепаликни гулзорга айлантирсак, кимнинг фойдаси, ўзимизникида...

Шу пайт бир неча туп манзарали дарахт кўчатлари кўтариб олган Наби Хафизов улар тўпига келиб қўшилди.

— Ҳа, келдингизми Набивой, мана сиз келгунча кўчат экадиган жойларни ҳам тайёрлаб қўйдик. Энди экаверсак ҳам бўлади, — деди Ражаб ота кафтдек қилиб текисланган майдонни кўрсатиб...

Шу куни то тушгача маҳалла меҳнаткашлари 300 тупга яқин манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазиб қўйишди. Шу куни хашар йўли билан тепалик ўрнида «ҳаёт гуллари» деб ном олган майдон вужудга келтирилди.

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла аҳолиси маҳалла территориясини ободонлаштириш дек хайрли ишни намунали олиб бормоқда. Шу кунгача маҳаллада 2 минг метрдан ортиқ ердаги ариқ-зовурлар тозаланди. Йўл чеккаларига 5 минг туп мевали ва манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазилди. Бир километр келадиган йўл чеккаларига шағал тўкилиб, асфальт ётқизилди. Майда ариқларга эса қувурлар ўтказилиб, кўприклар тузатилди.

Ободончилик ва ташкилий ишларда маҳалла комитети ҳузурида тузилган жамоатчи контролёрлар совети аъзолари зўр ташаббус кўрсатишмоқда.

— Маҳалламизда, — дейди комитет раиси Абдурасул Раҳмонов, — 500 хонадон бўлиб, унда 2 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Шу хонадонларда истиқомат қилувчи ҳар бир киши ўз ҳовлисини, эшик олдини тоза тутишни биринчи навбатдаги вазифа деб билади. Ҳеч ким чиқиндиларни кўчага чиқариб ташламайди, ахлатларни махсус қўйилган яшикларга тўкишади.

Ҳақиқатан ҳам маҳаллага келиб унинг қиёфасига бир назар ташлаган киши бу ерда жамоатчилик асосида ишлаётган серғайрат кекса, лекин ҳали бақувват қарияларнинг амалга ошираётган хайрли ишларини кўриб кўзи қувнайди. Улар ёшларга бош-қош бўлмоқдалар. Отахонлар ташаббусидан ҳар қанча ўрнак олса арзийди.

С. ЁҚУБОВ.

Пойтахтимизнинг Театр майдонида. И. Глауберзон фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Бизнинг саройимизда** (мактаб ўқувчилари учун ўзбек тилида).

18.30 — **«Пахтакор» (Тошкент) — «Динамо» (Ленинград) командалари ўртасида футбол**, танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар**.

Ўзбек тилида: 20.15 — **Халқаро масалалар**, 20.30 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Мўл ҳосил учун телевизион журнали**.

21.55 — **Концерт** (телетомошабинлар талабига мувофиқ, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.10 — Рассом А. Пластовнинг **«Колхоз қишлоғи»** асари («Ленин мукофоти номзодлари» циклидан), 19.40 — **Ишлаб чиқариш илғорлари**, 20.00 — **Москвада бўлиб ўтган микробиологлар кенгаши қатнашчилари телестудияда**.

Рус тилида: 20.20 — **Сўз ва иш билан**, 20.30 — **Фан янгиликлари**, 20.45 — **Экран нуйлари**.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IV да **Лайли ва Мажнун**, 6/IV да **Флория Тоска**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IV да **Гамлет**, 6/IV да **Олов**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IV да **Тошболта ошиқ**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 5, 6, 7/IV кеч соат 8 да Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлигида ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концертлари**.

КИНО

Каролина Риенская — «ВАТАН» (кеч соат 5, 6.40 ва 8.20 минутда). «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда)

Асп билан юриш — НАВОИЙ номли, «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

ЯНГИ АТТРАКЦИОН

Анатолий Сокол

ўз ёрдамчиси — ЭЛЕКТРОН-МЕХАНИК КИШИ «РОБОТ» билан.

5/IV да томошалар кеч соат 7 яримда, 6/IV да — кундуз соат 4 ва кеч 7 яримда, 7/IV да — кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

7 апрелда, Ўрта Чирчиқ районидаги Тўйтепа посёлкасида Тошкент областининг омонат кассаларида сақланган

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРНИНГ

НАВБАТДАГИ

41-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ

БЎЛАДИ.

Тиражда ютуқли омонат счётларининг ҳар мингтасига 25 ютуқ, шу жумладан омонат кассаларда ўтган ярим йилда сақланган ўртача омонат қолдиғининг:

200% ти миқдорида 1 ютуқ,
100% ти миқдорида 2 ютуқ,
50% ти миқдорида 2 ютуқ,
25% ти миқдорида 20 ютуқ

ўйналади.

Пулингизни омонат кассаларидаги ютуқли омонат счётларига қўйинг!

Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

6 апрель кундуз соат 3 да, Тўқимачилар маданият саройида Тошкент шаҳар омонат кассаларида сақланган

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАРНИНГ 41-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ

бўлади.

Тиражга ҳамма кириши мумкин.

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ленин кўчасида универмаг биносининг қурилиши муносабати билан

6 АПРЕЛДАН ВАҚТИНЧА

7-ТРАМВАЙ

«Текстилькомбинат» пунктигача

қатнай бошлайди

(15 минут оралаб)

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси.

Тошкент область суди ва нотариал конторaларнинг коллективлари нотариус

ЖАЛОЛ ЖАМОЛОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

ЗАНГОРИ ЭКРАНЛАР

Ҳозир ҳар куни 6 миллиондан ортиқ совет оиласи телевизорнинг зангори экранларидан турли қизиқарли эшиттиришларни томоша қилади. Орадан 3 йил ўтгач, телевизорлар сони 15 миллионгача етади, келажакда эса телевизор ҳар бир совет оиласининг энг зарур буюмига айланади.

Ҳозир бизнинг мамлакатимизда чиқарилаётган телевизорлар чет эллардаги энг яхши телевизорлардан қолишмайди. Бу аппаратларни ишлаб чиқараётган корхоналар уларни конструкция қилишда ҳозирги замон техника ютуқларини кенг қўлламоқдалар. Шунингдек, телевизорларнинг ташқи безагига ҳам катта эътибор берилмоқда. Пластмасса ва қимматли дарахт ёғочларидан фойдаланиш телевизорларнинг уйлардаги мебель гарнитуралари ансамбли орасидан жой олишига имкон беради.

Совет саноати ишлаб чиқараётган телевизорларни икки группага бўлиш мумкин. Кенг омма фойдаланадиган приёмникларни биринчи ўринга қўйса бўлади. Бироқ сўнгги вақтларда юқори классдаги телевизорлар кўпроқ тайёрланмоқда. Ташқи томондан бундай типдаги аппаратларни кинескопларининг ҳажмига қараб ажратиш мумкин. Биринчи группадагиларнинг экрани диагонали бўйича 35 ва 43 сантиметрни, иккинчи группадагилари эса 53 сантиметрни ташкил этади.

Совет телевизорларининг конструктив хусусиятларини таҳлил қилиш мақсадида биринчи ва иккинчи группалар учун характерли бўлган приёмниклар устида тўхтаб ўтамиз. Биринчидан ҳамма телевизорлар ҳозир нурнинг оғиш бурчаги 110 градусли кинескопларга эга. Сўнгги вақтларда чиқарилаётган моделларнинг окустик схемалари стереофон овозга эга. Бу овозга баланд овозли деталлар ва овоз частотасининг икки каналли усилителлари ёрдамида эришилади.

Оммавий равишда ишлаб чиқарилаётган телевизорлар орасида «Рекорд-4» айниқса машҳурдир. У 12 та телевизион программани ва ультра қисқа тўлқинли радио эшиттириш станцияларининг программаларини қабул қилаолади. Унга магнитофонни ҳам улаб қўйиш мумкин. «Рекорд-4» шунингдек наушниклар билан ҳам таъминланган. Бу эса эшиттиришларни атрофдагиларга халал бермасдан тинглаш имконини беради. Бу аппарат 17 та радио лампа ва 8 та чала ўтказгичли приборлардан иборат бўлиб, супергетеродина схемаси асосида яратилган. Автоматик бошқариш эшиттиришлар узоқ масофадан берилганда ҳам тасвирнинг яхши бўлишини таъминлайди. Сўнгги йилларда эришилган янгиликка асосан бу телевизор приёмнигида электр қуввати кучланишини идора қиладиган прибор ҳам қўлланилган. Бу эса ток кучланиши 95 дан 150 ёки 185 дан 250 вольтгача ўзгариб турган вақтда ҳам телевизорнинг нормал ишлашини таъминлайди. Шундай қилиб «Рекорд-4» автотрансформатор ёки кучланиш стабилизаторига муҳтож эмас. Аппаратнинг оғирлиги ҳаммаси бўлиб 23 килограмм.

Оммавий равишда ишлаб чиқарилаётган телевизорлардан яна бир нечтасини айтиш мумкин. Лекин улар «Рекорд-4» приёмнигидан жуда кам фарқ қилади. Масалан, «Енисей-3» телевизори ҳам ўша схема асосида яратилган, бироқ у 14 та радио лампа ва 14 та чала ўтказгичли приборга эга. «Спутник-61» телевизори схемасида эса биз мураккаб лампаларни, бармоқ сериясидаги лампаларни ва чала ўтказгич приборларини учратамиз. «Смена», «Воронеж-6» ва юқорида номлари тилга олинган оммавий телевизорлар аппарати юқори сифатли иш қобилиятига эгадир.

«Темп-7» анча қимматли моделлардан ҳисобланади. Унинг куб шаклидаги ғилофи нодир дарахт ёғочидан ясалган. Фойдаланишда қулайлик туғдириш мақсадида асосий бошқарув ручкалари ғилофнинг олд томонига жойлаштирилган. Шунингдек ручкаларни масофадан туриб ҳам бошқариш мумкин. Телевизор конструкциясининг ўзи яхши ўйлаб тузилган. У ихчам ва анча енгил, чунки аппарат вертикаль шассига монтаж қилинган. Телевизор конструкцияси ундаги деталларни ремонт қилишни ҳам осонлаштиради. «Темп-7» ҳам «Рекорд-4» га ўхшаб супергетеродина схемаси асосида йиғилган. Стереофон овоз берувчи иккита баланд овозли приборнинг бири ғилофолди деворига, иккинчиси эса ён деворига жойлашган. Уларни бундай жойлаштириш телевизор экранини катталаштириш имконини берди.

Юқори класс ҳисобланган «Дружба» телевизори 20 та радиолампа ва акустик системали 14 та чала ўтказгичли диотга эгадир. Бунда стереофон овозга тўртта баланд овозли прибор ёрдамида эришилган.

«Волна» приёмниги ҳам «Дружба» типидан, лекин у ўзининг телескопи билан ундан фарқ қилади.

«Минск-110» иккинчи класс телевизорлар группасига киради. У супергетеродина схемаси асосида 18 та радиолампа ва 15 та чала ўтказгичли приборлардан йиғилган. Бу телевизор ниҳоятда сезгир бўлиб, телевизион марказдан 80 километргача узоқликда туриб ҳам эшиттиришларни қабул қилаверади.

«Москва» телевизори оммавий телевизорлар билан юқори классдаги телевизион приёмниклар ўртасидаги оралиқ жойни ишғол қилади. Бу телевизор фақат чала ўтказгичли приборларда ишлайди. Унинг супергетеродина схемаси 43 та чала ўтказгичли прибордан иборат, оғирлиги эса атиги 8,5 килограммдир. Металл корпус ва чарм ғилоф билан таъминланган бу телевизор приёмниги стационар шароитда ҳам, туристик саёҳатларга ҳам бирдек қулайдир. Телевизор 12 та телевизион программани бехато қабул қилади. У лампали приёмникка қараганда энергияни анча кам сарфлайди. «Москва» бор-йўғи 18 ваттли электр тармоғидан фойдаланади. Афтидан, келажак шундай типдаги телевизорларники бўлса керак.

Валентин КУЛИКОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

АРГЕНТИНАДА ҲАРБИЙ ҚЎЗҒОЛОНЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 2 апрель. (ТАСС). Бугун Аргентинада бир группа ҳарбийлар қўзғолон кўтарди. Информация агентликларининг хабар беришича, қўзғолончилар группасига отставкадаги генерал-лейтенант Бенхамин Менендес ва генерал-майор Федерико Торансо Монтеро бошчилик қилмоқда. Улар эълон қилган ахборотда даъво қилинишича, улар «мамлакатда коммунистларга тарафдор ҳукумат ўрнатилишига йўл қўймасликни» ва собиқ президент Перон тарафдорларининг шу йил июнь ойига тайинланган сайловларда қатнашувига имкон бермасликни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

ҚАРОҚЧИЛИК ҲУЖУМЛАРИГА ҚАРШИ ЧОРАЛАР КЎРИЛСИН

КУБА ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

ГАВАНА, 3 апрель. (ТАСС). Куба революцион ҳукумати кеча Чехословакия Социалистик Республикасининг Вашингтондаги элчихонаси орқали (бу элчихона АҚШ да Куба манфаатларини ҳимоя қилади) АҚШ давлат департаментига АҚШ ҳукуматининг шу йил 30 мартдаги нотасига жавоб топширди. Бу нотада Америка юк кемасининг Куба самолётлари томонидан ўққа тутилишига қарши норозилик билдирилган эди.

Куба нотасида кўрсатиладики, Куба соҳилларида қароқчилик ҳужумларида иштирок этган, деб гумон қилинган бошқа бир кемани таъқиб қилиш вақтида хатога йўл қўйилиб, америка кемаси ўққа тутилган.

«Куба ҳукумати бир неча марта очиқ айтган эдики, — дейилади нотада, — у, қароқчилик кемаларининг мамлакатимизга такрор ҳужум қилиши ана шундай можаролар келтириб чиқариши мумкин, — деб ташвишланмоқда. Агрессорлар ўз жиноятқорона ҳаракатлари учун фойдаланаётган зона орқали кўпгина мамлакатлар кемаларининг навигация йўллари ўтишини эътиборга олганда, бу ташвишланиш батамом тушунарли эканлигини Қўшма Штатлар ҳукумати рад эта олмайди».

«Куба ҳукумати, деб таъкидланади сўнгра нотада, Куба соҳилларига яқин бўлган халқаро сувларда сузиб ўтаётган Қўшма Штатларнинг ёки бошқа ҳар қандай мамлакатнинг кемалари ва денгизчиларининг сузишига халақит беришни ва уларга тўсқинлик қилишни истамайди. Куба ҳукумати рўй берган можаро хусусида таассуф билдиради ва бошқа бундай можароларга йўл қўймаслик учун имкони бўлган ҳамма чораларни кўради.

Куба ҳукумати таъкидлайдики, агар Қўшма Штатлар аҳволни тузатишни ва халқаро ҳуқуқни ҳамда барча мамлакатларнинг манфаатларини бузувчи бундай ҳаракатларга қарши астойдил чиқишни хоҳласа, Куба ҳукумати ана шу мақсадга қаратилган чораларни ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг кескинлигини юмшатишга қўшилган ҳисса деб мамнуният билан кутиб олади. Айни вақтда Куба ҳукумати Англия ҳукуматидан очиқ денгизда ана шундай бандитлик актларига хотима бериш учун худди шундай чоралар кўришини сўрайди.

АҚШДА ЙЎЛДОШ УЧИРИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 апрель. (ТАСС). Қўшма Штатлар бугун Канаверал бурунидан «Эксплорер» сериясидаги Ернинг сунъий йўлдошини учирди, деб хабар беради Америка информация агентликлари. Йўлдошнинг вазни 186 килограмм бўлиб, унинг мўлжалланган орбитаси апогейда 933 километр, перигейда эса 249 километр бўлади.

ҲИСОБ 3:3

МОСКВА, 3 апрель. (ТАСС). Жаҳон биринчилиги учун шахмат матчининг олтинчи ўйини йигирма еттинчи юришда Петросяннинг таклифи билан дуранг деб ҳисобланди. Ҳисоб 3:3.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва областида ҳаво очиқ бўлади. Тошкентда эрталаб 2—4, областда 1—4, кундузи Тошкентда 16—18, областда 15—18 даража иссиқ бўлади.

Яйловларда ҳаво очиқ бўлиб, кундузи 15—18 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06817. ИНДЕКС 64695 А. 1565.